

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський національний аграрний університет
Освітня програма	7283 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	151
Повна назва ЗВО	Сумський національний аграрний університет
Ідентифікаційний код ЗВО	04718013
ПІБ керівника ЗВО	Ладика Володимир Іванович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	www.snau.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/151>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	7283
Назва ОП	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Тип освітньої програми	Освітньо-професійна
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Повна загальна середня освіта, Фаховий молодший бакалавр, ОКР «молодший спеціаліст», Молодший бакалавр
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	кафедра економіки та підприємництва ім. проф. І.Брюховецького
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Кафедра філософії та соціально-гуманітарних дисциплін, кафедра державно-правових дисциплін та українознавства, кафедра іноземних мов, кафедра вищої математики, кафедра менеджменту, кафедра маркетингу та логістики, кафедра кібернетики та інформатики, кафедра обліку і оподаткування, кафедра селекції і насінництва ім. М.Д.Гончарова
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	Сумський національний аграрний університет, Адреса: 40021, м. Суми, вул. Герасима Кондратьєва, 160
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	Бакалавр з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	16461
ПІБ гаранта ОП	Терещенко Світлана Іванівна
Посада гаранта ОП	доцент, завідувач кафедри
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	sveta.terechenko@snau.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(097)-265-04-42
Додатковий телефон гаранта ОП	<i>відсутній</i>

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
заочна	4 р. 10 міс.
очна денна	3 р. 10 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Кафедра почала готувати економістів-організаторів ще з 1977 року, з моменту організації ВЗО.З 2007 року за потребою ринку для координації діяльності економічних підрозділів підприємства щодо складання перспективних, поточних планів і виявлення резервів виробництва почали готувати фахівців з економістів підприємства. В сучасних умовах організація і ведення бізнесу у аграрній сфері має певну специфіку через велику кількість інвестицій, значну тривалість виробничого циклу, високий ступінь ризикованості. Тому, для отримання позитивних зрушень аграрна галузь потребує кваліфікованих фахівців саме у веденні бізнесу. Рішення про початок підготовки за ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» було прийняте на підставі дослідження стану зовнішнього середовища та історії підготовки фахівців економічного профілю кафедри. ОПП розроблено у відповідності до Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», який затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 13.11.2018 р. № 1243.

Тривалий досвід підготовки, попит на фахівців відповідної кваліфікації та кадровий склад кафедри стали основою для запровадження ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Постійно працюючи над показниками підвищення рівня кваліфікації викладачів кафедри маємо викладача к.е.н., доц. Сухоставця А.І., який закінчив докторантуру за спеціальністю 076.

Розвиток програми, зумовлений реалізацією Стратегії СНАУ, яка передбачає посилення практичної підготовки фахівців в аграрній сфері. У цьому аспекті важливим є результат участі кафедри у міжнародному проекті « Від теоретично-орієнтованого до практичного навчання в аграрній сфері/ TOPAS» 585603-EPP-1-2017-1-DE-EPPKA2-SBHE-JP (<https://www.facebook.com/topas.snau>).

Координатором цього проекту стала викладач кафедри к.е.н., проф. Строченко Н.І.. Проект став підґрунтям для удосконалення практично-орієнтованої підготовки фахівців. Переваги програми відзначені рецензентом Віце-президентом університету прикладних наук Вайнштефан-Тріздорф Ральфом Шлаудерером і знайшли своє відображення у переглянутих НП, з урахуванням європейського досвіду в 2018 р.

Останні зміни в ОП були внесені у 2021 році (запроваджена модуляризація обсяг ОК є кратним 5,0 кредитам згідно Наказу ректора №12-к від 18.01.2021 року «Про особливості формування навчальних планів на 2021-2022 навчальний рік»

Кожного року відбуваються спільні засідання проектною групою та стейкхолдерів стосовно удосконалення ОП. Серед стейкхолдерів від роботодавців були присутні: Дяченко Юрій Іванович - директор ТОВ "СУМИ ТЕХНОКОРМ"; Ключко Олексій Сергійович - директор ТОВ НВП «Енергомашгруп», м. Суми; Дем'яненко Андрій Вікторович – директор РГ ТОВ «Юпітер 9 Агросервіс»; Бондаренко Сергій Миколайович - директор ТОВ Агрофірма «Вікторія»; Вашук Олександр Васильович – комерційний директор ТОВ «Флора» та інші <https://bit.ly/3GOrzWB>.

Представники академічної спільноти приймали участь у обговоренні ОП та її рецензуванні, ними стали Фролова Лариса Володимирівна (д.е.н., професор, завідувач кафедри підприємництва та торгівлі Державний університет «Одеська політехніка», Кукса Ігор Миколайович (д.е.н., професор, перший проректор, Харківський національний аграрний університет ім. В.В.Докучаєва), Діброва А.Д. (д.е.н., проф., декан економічного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України); Трегубов О.С. к.е.н., доц., завідувач кафедри підприємництва, корпоративної та просторової економіки, Донецький національний університет ім. Василя Стуса. Розробку та впровадження ОП здійснювали згідно Положення про освітні програми у Сумському національному аграрному університеті <https://bit.ly/3GTfoHY>

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року		У тому числі іноземців	
			ОД	З	ОД	З
1 курс	2021 - 2022	2	2	0	0	0
2 курс	2020 - 2021	12	7	5	0	0
3 курс	2019 - 2020	23	20	3	0	0
4 курс	2018 - 2019	21	8	13	0	0
5 курс	2017 - 2018	13		13		0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	7283 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
другий (магістерський) рівень	5800 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	програми відсутні

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	50351	28830
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	50351	28830
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>Баклаври-ПТБ-2021.pdf</i>	WIZHNYyeFxIjzXfbSngNnv8PKfGzDnavA5uN7ogt51g=
Навчальний план за ОП	<i>Navch-plan-PTB.pdf</i>	ZowAAIGMWNtp2I9HAoYtmKoDSXAWDIO/HqsWRZo u2Uk=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>РецензіїПТБ.pdf</i>	mkW3wM8IKtFYPIrIdoBkkogm2tdAZCagPLIZYut+1Kw=

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Освітня складова ОНП включає СК11, СК12 та ПРН21, ПРН22, ПРН23, досягнення яких забезпечується через вивчення обов'язкових (ОК12, ОК24, ОК27), що репрезентують навчальні цілі, щодо підготовки спеціалістів в аграрній сфері економіки. Модель підготовки фахівців передбачає можливість для здобувачів поєднувати отримання практичних навичок з вивченням обов'язкових і вибірковок ОК професійної підготовки. Маючи досвід участі у міжнародних проектах на ОП запроваджено практично-орієнтоване навчання, що передбачає перехід від фронтальної освіти, яка ґрунтується на засвоєнні знань, до неформальної освіти, що орієнтована на студента та заснована на отриманні практичних навичок, при підготовці фахівців в аграрній сфері, а отже, спонукає до зростання показників працевлаштування в Україні, саме такої позиції дотримується і Сумський національний аграрний університет, активно впроваджуючи при цьому практично орієнтоване навчання (<https://bit.ly/3q9wcVe>). Унікальністю ОП є те, що вона передбачає використання знань технологічних дисциплін: агрономічних, зоотехнічних, ветеринарних, що підвищує цінність випускників на ринку праці <https://bit.ly/3q3uoYI>.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

Мета ОНП відповідає місії СНАУ <https://bit.ly/3q9wcVe> та спрямована на реалізацію завдань щодо основних напрямів діяльності університету, закріплених у Статуті Університету <https://bit.ly/3VPht3Y>. Після затвердження нової стратегії СНАУ проектна група переглянула ОП, узгодивши навчальні цілі з основними стратегічними цілями розвитку СНАУ. Місія СНАУ полягає у примноженні людського капіталу через: 1) підготовку фахівців, які розбудовують аграрний сектор та суспільство в цілому на засадах сталого розвитку; 2) наукові дослідження та інноваційну діяльність світового рівня; 3) формування свідомих громадян, лідерів, які здатні кидати виклик

сьогоденню та збагачувати майбутнє.

Мета та навчальні цілі ОП відповідають місії СНАУ <https://bit.ly/3q9wcVe> в кожній із 3-х складових: 1) підготовка фахівців, які розбудовують аграрний сектор та суспільство в цілому на засадах сталого розвитку – ЗК 9, ЗК11, ЗК 12 та ПРН 8, ПРН 9, ПРН 16; 2) наукові дослідження та інноваційна діяльність світового рівня (СК 4, СК 11, СК12 та ПРН 14, ПРН 20, ПРН 21, ПРН22; ПРН23; 3) формування свідомих громадян, лідерів, які здатні кидати виклик сьогоденню та збагачувати майбутнє – ЗК 11, ЗК 12 та ПРН 9, ПРН 16. ОП має перспективи розвитку у контексті реалізації Стратегії СНАУ на 2021-2025 рр. Мета та цілі ОНП безпосередньо відповідають таким стратегічним цілям Ціль 4, 5, 6, 7.

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

Було враховано їхні пропозиції щодо поглиблення знань і вмінь, які формують вміння креативно мислити та управляти часом, мати навички комунікації і управління проектами (зміст ОК вибіркового циклу загальної підготовки Ораторське мистецтво та комунікації (англ. мова), Тайм-менеджмент, Брендинг).

З метою покращення організації практичної підготовки здобувачі були долучені до участі у проекті UMFD, займались збором даних для формування довідника «Управління даними сільськогосподарських підприємств України» (зміст ОК професійної підготовки Інформаційне забезпечення економічних процесів підприємницької діяльності). Фінансування здобувачів під час практики відбувалося за рахунок проекту.

- роботодавці

Перелік компетентностей та програмних результатів навчання були узгоджені під час зустрічі із роботодавцями та стейкхолдерами і уточнені під час обговорення проміжних підсумків викладання дисциплін і напрямів удосконалення ОП (протокол №1 від 16.03.2021 року <https://bit.ly/3GOrzWB>).

Зокрема, враховуючи сучасні тенденції практично-орієнтованої підготовки фахівців та рекомендації і побажання стейкхолдерів щодо збільшення кількості годин в початковому плані на практичну підготовку майбутніх підприємців, при формуванні змістовної частини навчальних матеріалів, реалізації освітніх компонентів ОК30 та ОК32, дали змогу отримати такі результати навчання – ПРН 21, ПРН22, ПРН23. <https://bit.ly/3q3uoyI>.

Запропоновано посилити розвиток та уміння використовувати сучасні інформаційні технології при зборі інформації та представленні результатів дослідження (враховано у ПРН 5, ЗК 6, СК 2, <https://bit.ly/3GOrzWB>).

- академічна спільнота

Інтереси академічної спільноти СНАУ враховані при формуванні навчального плану, під час обговорення на засіданнях: проектної групи, кафедри економіки та підприємництва і через забезпечення академічної свободи викладачів під час вибору форм та методів проведення .

Академічна спільнота Сумського національного аграрного університету та Державного університету «Одеська політехніка» відповідно до укладеного договору має змогу проводити круглі столи, науково-практичні конференції, комплексні дослідження з питань підприємництва, торгівлі (<https://bit.ly/3wkiQ4N>).

Так в травні 2021 року на базі університету партнера відбулась IV Міжнародна науково-практична конференція «Підприємництво і торгівля: тенденції розвитку». Результатом участі у конференції став обмін інформацією, досвідом та результатами наукових досліджень, обговорення актуальних питань з проблем та перспектив розвитку підприємництва і торгівлі в контексті сучасних соціально-економічних процесів провідними та молодими вченими.

- інші стейкхолдери

Під час розробки ОП були враховані результати співробітництва викладацького складу кафедри економіки та підприємництва, факультету із представниками органів державного управління, громадськості, бізнесу. ГО «Агроексперт» відзначила актуальність та своєчасність запровадження ОПП в навчальний процес університету (<https://bit.ly/2YgAu1A>) таких питань як моделювання ефективності технологічних процесів, вивчення ринків продукції та ресурсів з метою оптимального розв'язання виробничих ситуацій у сфері аграрного підприємництва (<https://bit.ly/3o1nbuX>).

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Під час перегляду ОП 2021 року проектна група врахувала перспективи та здатність задовольняти попит суспільства і відповідно ринок праці Сумщини (перше засідання ради ректорів ЗВО Сумщини, <https://bit.ly/3q6srQr>). Маючи лист-замовлення Директора департаменту агропромислового комплексу О.Маслака обговорила тенденції розвитку спеціальності і визначила програмні компетентності та ПРН, що відбивають актуальні на сьогодні особливості розвитку спеціальності (ЗК 8, СК11, СК 12, ПРН 21, ПРН22,ПРН23). Враховуючи прийняті рішення Радою директорів ЗВО потреба у кадрах першого ОР для аграрного виробництва зростає на 30%. Участь у проектах TOPAS,UMFD, DAAD орієнтованих на студентів і оснований на отриманні практичних навичок, дадуть змогу удосконалити результати навчання ПРН21,ПРН22,ПРН23 та забезпечити дисципліни «Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств та «Інформаційне забезпечення економічних процесів підприємницької діяльності» змістовним і методичним наповненням.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП (ПРН21; ПРН22; ПРН 21; ПРН23) було враховано в Стратегію регіонального розвитку Сумської області на період до 2027року <https://bit.ly/3GSnIYu>. Формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП, а також змісту підготовки, зокрема ОК, що пропонуються на вибір здобувачу, здійснено з урахуванням особливостей створення ефективного конкурентного середовища, стимулювання інноваційного розвитку, відродження підприємницької ініціативи, створення додаткових робочих місць та підвищення гнучкості зайнятості, зміцнення регіональних економік(ПРН22); застосування інноваційних та інформаційних технологій в підприємницькій діяльності аграрного сектору економіки ПРН23.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

При формулюванні цілей та програмних результатів навчання на ОП було враховано власний успішний досвід співпраці у проекті «Від теоретично-орієнтованого до практичного навчання в аграрній сфері/ TOPAS», що дає змогу адаптувати і використовувати програми регіо МАХ при складанні технологічних карт при вивченні ОК27(<https://www.facebook.com/topas.snau>) використовуючи при цьому інноваційні методи навчання. За рахунок синергії проектів DAAD та TOPAS нами залучаються перекладачі для перекладу «гостьових» лекцій фахівців з університету прикладних наук Вайнштефан-Тріздорф для змістовного наповнення ОК27. Підвищення рівня економічних та управлінських компетентностей студентів відбулось через застосування інноваційних технологій шляхом включення в навчальний процес практичних занять з використанням програмного забезпечення Diamond FMS (к.е.н., доц. Башлай С.В та к.е.н., доц. Пізняк Т.І.) ОК26 <https://bit.ly/3ozt1fl> ; як синергія результатів міжнародних проектів участь в UFMD – при веденні практичних занять по збору даних ОК24 (<https://nubip.edu.ua/node/52589>).

Учасниками цих міжнародних проектів, в яких приймають участь НПП кафедри, є ЗВО Вірмені, Узбекистану, України і це дозволяє використовувати їх досвід у формуванні цілей та програмних результатів навчання за даною ОП.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

ОП сформовано на основі стандарту ВО (ЗК1 –ЗК12 передбачені стандартом ;СК1 – СК 10 - передбачені стандартом; ПРН1 –ПРН20 – передбачені стандартом) <https://bit.ly/3obfyn8>.

В ОПП розроблено структурно-логічну схему освітніх компонент, матрицю відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньої програми, матрицю забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними обов'язковими компонентами освітньої програми (<https://bit.ly/3q3uouI>), відповідно до яких формувався зміст ОК, обиралися методи навчання та викладання.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Стандарт вищої освіти України для першого рівня вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» затверджений наказом МОН України від 13.11.2018 р. № 1243 (<https://bit.ly/3obfyn8>). Компетентності та ПРН, включені додатково до стандарту ВО узгоджено з НРК, 6 рівень (таблиця 2 ОП).

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

180

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

180

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

60

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Орієнтація освітньої програми відповідає предметній області спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», що підтверджується об'єктом вивчення, цілями навчання, теоретичним змістом, методами, методиками, технологіями, інструментами та обладнанням згідно розділу 3 «Характеристика освітньої програми» ОП. Відповідність предметної області спеціальності характеру практичної підготовки, що орієнтовані на досягнення ПРН підтверджується змістом ОК:ОК13(ПРН1,ПРН11);ОК14(ПРН6,ПРН7,ПРН13);ОК15(ПРН13,ПРН15,ПРН16);ОК16(ПРН11);ОК17(ПРН18);ОК18(ПРН4,ПРН12);ОК19(ПРН5);ОК20(ПРН1,ПРН2,ПРН5,ПРН12);ОК21(ПРН1,ПРН7,ПРН10,ПРН11);ОК22(ПРН2,ПРН15);ОК23(ПРН9,ПРН11,ПРН16);ОК24(ПРН2,ПРН5,ПРН12,ПРН23);ОК25(ПРН1,ПРН16,ПРН19);ОК26(ПРН6,ПРН11,ПРН20);ОК27(ПРН2,ПРН4,ПРН12,ПРН14,ПРН15,ПРН21,ПРН22,ПРН23);ОК28(ПРН2,ПРН7,ПРН8,ПРН11,ПРН12);ОК29(ПРН12,ПРН14)навчальна практика виробнича практикаОК31(ПРН2,ПРН3,ПРН7,ПРН11,ПРН13,ПРН14,ПРН16,ПРН17) <https://bit.ly/3q3uoY1>. Зміст, методи навчання, матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення ОК відображено в таблицях 1 і 3 відомостей СО. В результаті проведеного аналізу наповнення ОК можна зробити висновок, що здобувачі ВО першого (бакалаврського) рівня отримують компетентності, спрямовані на здатність оптимального розв'язання виробничих ситуацій у різних сферах діяльності, в тому числі в сфері аграрного підприємництва.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача відбувається через обрання ОК вільного вибору згідно варіативної частини ОП в обсязі 25% (60 кредитів від обсягу всієї ОП). Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів ВО забезпечується спеціально створеною процедурою в ЗВО і регламентована «Положенням про організацію освітнього процесу в Сумському НАУ» (<https://bit.ly/3toooQw>), Положенням про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору (<https://bit.ly/3puBFDP>) Положенням про організацію освітнього процесу визначається можливість індивідуального графіка (поєднання з практичною діяльністю, волонтерством, академічною мобільністю, використання дистанційних матеріалів, тощо).

Також здобувачі ВО можуть самостійно обирати бази практик мають можливість перезарахування в установленому порядку присвоєних кредитів навчальних дисциплін навчального плану фахової підготовки, практик тощо. Індивідуальна освітня траєкторія може формуватися на основі академічної мобільності і визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (відповідно до Положення про реалізацію права студентів СНАУ на академічну мобільність <https://bit.ly/3itxhDN> та Положенням про порядок визнання у СНАУ результатів, отриманих у неформальній освіті <https://bit.ly/3iox7os>).

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Згідно Положення про організацію освітнього процесу в Сумському НАУ (розділ 5) (<https://bit.ly/3toooQw>), Положення про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору (<https://bit.ly/3puBFDP>) та Положення про кредитно-трансфертну систему організації навчального процесу (розділ 5) (<https://bit.ly/2WJGHmb>) здобувачі вищої освіти за даною ОП можуть реалізувати своє право на вибір освітніх компонентів варіативної частини.

У період з 01 по 15 лютого здобувачі вищої освіти визначаються з набором вибірових освітніх компонентів по ОП шляхом ознайомлення із описовою інформацією про освітні компоненти, он-лайн запису та подачі заяви. Кафедра надає декану факультету перелік таких дисциплін, їх анотації, кадровий склад. Освітньою програмою встановлюється перелік вибірових освітніх компонентів варіативної частини для здобувачів вищої освіти згідно до освітньої програми <https://bit.ly/3ENTPXD>. Вибіркові освітні компоненти сформовані у вигляді списку з поділом на вибіркові компоненти загальної підготовки та вибіркові компоненти професійної (фахової) підготовки, де надано декілька пропозицій для вибору здобувачам вищої освіти в межах циклу підготовки. В свою чергу здобувачі ВО вибирають вибіркові компоненти ОП із запропонованого переліку згідно наступних рекомендацій:

- вибіровий компонент ВЗПУ1 (одна дисципліна – 5 кредитів) обирається здобувачем освіти із запропонованого переліку вибірових компонентів (<https://bit.ly/2VhEs8I>);
- вибірові компоненти ВЗПС1 та ВЗПС2 обираються із запропонованого переліку вибірових компонентів загальної підготовки, враховуючи анотації дисциплін згідно додатку Б до ОП <https://bit.ly/3ENTPXD> .
- вибірові компоненти ВФП1, ВФП2 обираються із запропонованого переліку вибірових компонентів професійної (фахової) підготовки, враховуючи анотації дисциплін згідно додатку згідно додатку Б до ОП <https://bit.ly/3ENTPXD> .

Відповідно до переліку, що пропонується можуть бути обрані 2 (три) вибірові компоненти професійної (фахової) підготовки обсягом 15 кредитів. Після здійснення здобувачем вищої освіти процедури вибору вибірових освітніх компонентів та внесення їх до індивідуального навчального плану вони вважаються обов'язковими для вивчення.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

НП передбачено 33 кредити ЄКТС практичної підготовки, зокрема: навчальна (12 кредитів ЄКТС) формування ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК11, ПРН 3, ПРН9; виробнича (6 кредитів ЄКТС) формування СК1, СК4, СК11, ЗК2, ЗК6, ЗК10, ПРН2, ПРН10, ПРН13, ПРН20; фахове стажування (15 кредитів ЄКТС) формування СК1, СК4, СК11, СК12, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК10, ЗК12, ПРН2, ПРН8, ПРН5, ПРН11, ПРН22, ПРН23, ПРН21.

Практична підготовка здобувача проводиться під керівництвом викладача СНАУ та спеціаліста підприємства з фаху. Кафедра сприяє здобувачам в оволодінні сучасними засобами, методами, формами організації виробничих процесів на підприємствах; організовує заходи для забезпечення глибокого розуміння важливості володіння «hard skills» та «soft skills» для їх якісного майбутнього працевлаштування (<https://bit.ly/3wkKJ1n>).

Працевлаштування здобувачів за фахом починаючи з третього курсу дає можливість забезпечувати безпосередній зв'язок зі сферою професійної діяльності та навчатися на робочому місці (learning by doing) створюючи умови для

дуальної освіти. Для забезпечення ефективної практичної підготовки та підтримки здобувачів у формуванні професійних компетентностей передбачено ОК12 «Системи інноваційних технологій сільськогосподарському виробництві».

Проходження фахового стажування в рамках проекту TOPAS це створення спеціальної бази даних, яка може бути корисною для потреб сільськогосподарських підприємств та осіб, що приймають рішення з питань розвитку аграрного сектора забезпечуючи ПРН2,ПРН5,ПРН12,ПРН23 компонентом ОК24.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Загальні принципи та політика СНАУ щодо розвитку соціальних навичок закріплені Концептуальними засадами гуманітарної складової підготовки фахівців (<https://bit.ly/36E28GN>). ОП сформовано у такий спосіб, що усі ОК забезпечують розвиток soft skills і це підтверджується матрицями відповідності ПРН – ЗК, СК, ПРН – ОК (таблиця 2, таблиця 3 профілю ОП).

НПП кафедри активно застосовують активні методи навчання (ситуаційні вправи, ділові ігри, дискусії, майндмепінг, онлайн-ігри, робота в групах при викладанні ОК (<https://bit.ly/3q92GyZ>). Залучення студентів до наукової школи кафедри, участі у наукових семінарах, конференціях, олімпіадах, конкурсах, підготовка доповідей та наукових статей здійснюється через активну роботу гуртка <https://bit.ly/3wkUjSg>.

Університет пропонує різні заходи, які забезпечують розвиток soft skills, зокрема медіашкола <https://bit.ly/3AVcvCl>, <https://bit.ly/2XtrH3I>, Жан Монне студії СНАУ (<https://bit.ly/3lZ9HQB>), школи-семінари (<https://bit.ly/3lZtwaz>). Для розвитку мовних компетентностей у СНАУ діє центр підготовки Pearson <https://snau.edu.ua/anglijska-bez-kordoniv/>

Яким чином зміст ОП урахує вимоги відповідного професійного стандарту?

Професійний стандарт відсутній.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

НП передбачено 33 кредити ЄКТС практичної підготовки, зокрема: навчальна (12 кредитів ЄКТС) формування ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК11, ПРН 3, ПРН9; виробнича (6 кредитів ЄКТС) формування СК1, СК4, СК11, ЗК2, ЗК6, ЗК10, ПРН2, ПРН10, ПРН13, ПРН20; фахове стажування (15 кредитів ЄКТС) формування СК1, СК4, СК11, СК12, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК10, ЗК12, ПРН2, ПРН8, ПРН5, ПРН11, ПРН22, ПРН23, ПРН21.

Практична підготовка здобувача проводиться під керівництвом викладача СНАУ та спеціаліста підприємства з фаху. Кафедра сприяє здобувачам в оволодінні сучасними засобами, методами, формами організації виробничих процесів на підприємствах; організовує заходи для забезпечення глибокого розуміння важливості володіння «hard skills» та «soft skills» для їх якісного майбутнього працевлаштування (<https://bit.ly/3wkKJ1n>).

Працевлаштування здобувачів за фахом починаючи з третього курсу дає можливість забезпечувати безпосередній зв'язок зі сферою професійної діяльності та навчатися на робочому місці (learning by doing) створюючи умови для дуальної освіти. Для забезпечення ефективної практичної підготовки та підтримки здобувачів у формуванні професійних компетентностей передбачено ОК12 «Системи інноваційних технологій сільськогосподарському виробництві».

Проходження фахового стажування в рамках проекту TOPAS це створення спеціальної бази даних, яка може бути корисною для потреб сільськогосподарських підприємств та осіб, що приймають рішення з питань розвитку аграрного сектора забезпечуючи ПРН2,ПРН5,ПРН12,ПРН23 компонентом ОК24.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів вищої освіти на ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти не здійснюється. Проте у закладі вищої освіти процедура дуальної освіти передбачена (<https://bit.ly/2T7Hj2w>).

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://snau.edu.ua/vstupna-kompaniya/vstupna-kampaniya-2021/>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Правила прийому до СНАУ за ОС «бакалавр» містять вимоги до вступника стосовно рівня освіти розділ II (стор. 3-5) (<https://bit.ly/3sFyIXZ>). Для здобуття ВО за ОС «бакалавр» при вступі на дану ОП зараховуються особи, які здобули

повну загальну середню освіту, ОКР молодшого спеціаліста, ОПС фахового молодшого бакалавра або ОС молодшого бакалавра та успішно пройшли ЗНО с визначених предметів (додаток 5 до правил прийому <https://bit.ly/3nMq4zp>). Конкурсний бал вступника формується з урахуванням результатів ЗНО (для вступників, які здобули загальну середню освіту, додаток 5 <https://bit.ly/3nMq4zp>) та переліку конкурсних предметів ЗНО (для вступників на основі молодшого спеціаліста, додаток 7 <https://bit.ly/3CxLJBQ>), крім того дана категорія вступників проходить вступне фахове випробування. Порядок конкурсного відбору, його організація та проведення в СНАУ регламентується пунктом VII (стор. 24-32) Правил прийому <https://bit.ly/3sFyIXZ>.

Перегляд програми вступних випробувань здійснюється щорічно, з метою урахування особливостей ОП, програми письмового фахового вступного випробування розміщені на офіційному сайті <https://bit.ly/3ExCMsU>. Завдання вступного фахового випробування розроблено з урахуванням можливостей щодо опанування здобувачами ВО відповідного рівня вимог ОП, за якою вони зараховуються на навчання. «Правила прийому до СНАУ» оновлюються щорічно, відповідно до Умов прийому, затверджених МОН у поточному році.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Документом, який регулює питання визнання РН, отриманих в інших ЗВО за даною ОП є: «Положення про організацію освітнього процесу в СНАУ» (<https://bit.ly/3toooQw>), «Положення про реалізацію права студентів СНАУ на академічну мобільність» (<https://bit.ly/3kpraau>), згідно з яким ЗВО визнає еквівалентними та зараховує РН студента у ЗВО-партнері з використанням європейської системи ECTS або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків студентів, прийнятої у країні вищого навчального закладу - партнера. Правила визнання результатів отриманих в інших ЗВО, визначають чіткі та зрозумілі процедури при реалізації ОП, зокрема під час реалізації академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Процедури академічної мобільності, які створені в СНАУ, та визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО, забезпечують надійність визнання результатів навчання через відповідність результатів навчання ОК та відповідність ОП 6 рівню НРК. Публічне інформування про академічну мобільність учасників освітнього процесу та визнання РН, отриманих в інших ЗВО здійснюється на сайті СНАУ.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

Конкретних прикладів практики застосування та регулювання вказаних правил серед здобувачів вищої освіти за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та випадків переведень з інших ЗВО або поновлення на навчання, які були відраховані з інших ЗВО не було.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

У «Положенні про порядок визнання в Сумському НАУ результатів навчання, отриманих у неформальній освіті» наведено регламент та процедури визнання результатів навчання у неформальній освіті (<https://bit.ly/3oAby2A>). Ці норми реалізуються на загально університетському рівні.

Університет інформує студентів про можливості неформальної освіти та надає підтримку. Зокрема, на період карантину була надана можливість безкоштовного доступу до курсів на платформі Coursera (<https://bit.ly/3zqoTHL>). Також рекомендовано працювати з тематичними курсами таких освітніх порталів, як: Decentralization.gov.ua, Despro.org.ua та Prometheus.org.ua.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

Здобувачі вищої освіти за ОС «бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність») мають досвід визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, а саме: студент 2 курсу спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Коритник О. отримав сертифікат щодо використання способу CRAAP у перевірці інформації отриманої з медіа.

Займаючись за програмою в межах неформальної освіти він мав можливість практично застосувати знання у воркшопах та розвивати навички роботи в команді, комунікації, продуктивної праці, приймати думку іншого та вести дебати, працюючи в командах. Згідно отримано сертифікату буде в наступному семестрі зарахована тема №3 ОК 15 модулю «Маркетинг» (<https://bit.ly/3bGJi3Y>). Студенти 3- 4 курсів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Авраменко А., Штанько С., Денисенко Я., Кошман П., Ралкова К., Пшонкіна В., Бабич О., Карпенко Я. прослухали курс лекцій на тему «Методичні основи оцінки економічної ефективності виробничих процесів рослинництва» отримавши сертифікати <https://bit.ly/3BMDuRg>.

Згідно отриманого сертифікату студентам в наступному семестрі за успішної здачі іспиту буде перераховано модуль з ОК27 «Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств».

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють

досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Передбачено застосування двох форм здобуття освіти: денна та заочна. Основним документом, який регламентує використання форм та методів навчання і викладання є робоча програма (силабус) ОК. Згідно Положення про робочу програму (силабус) освітнього компонента (<https://bit.ly/3w46TDG>) основою вибору форм та методів навчання є узгодженість їх з РН, які передбачені відповідними ОК, що забезпечує досягнення ПРН за ОП та відповідає принципу конструктивного узгодження, а саме: 1) узгодженості ПРН з РН ОК (розділ 2 РП (силабуса)); 2) узгодженість РН ОК з методами викладання і навчання (розділ 4 РП (силабуса)); 3) узгодженість РН ОК з методами оцінювання (розділ 5 РП (силабуса)).

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Навчання за ОП здійснюється у відповідності з Положенням про організацію освітнього процесу в Сумському НАУ <https://bit.ly/3BbkziN> згідно якого передбачене врахування особливостей пріоритетів здобувачів освіти щодо вибору як самого місця навчання, так і змісту, темпу, способу чи форми навчання. Ключові аспекти наявності вибору для студентів ОП, закріплені в силабусі з кожного ОК (<https://bit.ly/2UJSRdx>). До того ж відповідну частину навчального плану формують дисципліни за вибором відповідного циклу вивчення (<https://bit.ly/3Gbzih0>). Студентоцентрований підхід також реалізується через можливість формування індивідуальних освітніх траєкторій, для студента може бути реалізована через індивідуальний навчальний план. При цьому в межах ОП застосовуються гнучке використання різноманітних навчальних методів: активного навчання; стимулювання залучення студентів до створення свого навчального процесу (дискусії, самооцінювання, розширення автономії здобувачів вищої освіти; креативність). Здобувачі активно залучаються до відповідних колегіальних органів управління Університету, а також формують свої органи студентського самоуправління (<https://bit.ly/3EzxTYk>; <https://bit.ly/3neFdJB>). Студенти можуть брати участь у конференціях, круглих столах, форумах та семінарах й вільно висловлювати свою думку з будь-яких питань. Відповідно до ситуації, НПП корегують способи подачі матеріалу та методи, які застосовуються. Результати анкетування засвідчують, що здобувачі загалом позитивно оцінюють запропоновані їм форми та методи навчання.

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Принцип академічної свободи передбачений положеннями Закону України «Про вищу освіту» (<https://bit.ly/3B4K4Cf>). СНАУ у своїй діяльності втілює принцип академічної свободи (Кодекс академічної етики, розділ 2.5. <https://bit.ly/2XzdLgW>). Методи навчання і викладання, які використовуються на ОНП, реалізуються відповідно до принципу академічної свободи. НПП мають можливість самостійно обирати методи та форми роботи зі здобувачами, орієнтуючись на розвиток у них критичного мислення, відповідальності за власне навчання, більшого рівня самоорганізації, здатності визначати, на чому вони будуть зосереджені та скільки часу необхідно витратити на навчання (Положення <https://bit.ly/3w46TDG>). Під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та інноваційної діяльності НПП дотримуються принципів поширення знань та інформації, свободи слова і творчості, проведення наукових досліджень і використання їх результатів з урахуванням нормативної бази та законодавства. СНАУ приєднався до Великої хартії європейських університетів, що є підтвердженням дотримання принципу академічної свободи (<https://bit.ly/3jpKqNL>).

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

Цілі, зміст, очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання передбачені в профілі ОП (<https://bit.ly/3qzuoU1>) та робочих програмах (силабусах) відповідних ОК. Ці документи доступні на офіційному сайті Університету (сторінках факультету «Економіки і менеджменту», кафедри «Економіки та підприємництва») та доступні для здобувачів освіти в будь-який час протягом навчального року. Презентація ОК, представлення цілей, завдань та очікуваних результатів навчання відбувається на початку навчального семестру. Також презентується порядок та критерії оцінювання, що розроблений на основі робочої програми (силабусу), доступ до якої (якого) здобувачам освіти також надається і через навчальну платформу Moodle (<https://cdn.snaeu.edu.ua/moodle/>). В тексті РП (силабусу) містяться: призначення (мета та завдання), результати навчання за ОК та їх зв'язок із програмними результатами вивчення дисципліни, тематика навчальної дисципліни, методи, які використовуються в навчанні та викладанні, а також форми та порядок оцінювання за ОК, навчальні ресурси та додаткова інформація.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Поєднання (ОК2 Основи наукових досліджень) навчання і досліджень під час реалізації ОП відбувається через залучення студентів до участі у наукових проєктах університетського, регіонального та міжнародного рівнів. Апробація результатів наукових досліджень відбувається через участь студентів у науково-практичних конференціях, конкурсах, олімпіадах. Студенти, які навчаються за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» є активними учасниками щорічних наукових конференцій, що проводяться у СНАУ під час яких здобувачі публічно представляють проміжні результати своїх досліджень. Наукові напрацювання можуть бути опубліковані у Збірнику матеріалів науково-практичної конференції викладачів, студентів, магістрантів СНАУ два рази на рік. Крім того, здобувачі виступають на семінарах кафедри, а також під час роботи постійно діючого

наукового гуртка кафедри економіки та підприємництва під керівництвом к.е.н., доцента Пилипенко Н.М. (<https://bit.ly/3wkUjSg>). Здобувачі освіти за ОП щорічно приймають участь у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт (<https://bit.ly/2YhqyVC>).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Одним із завдань проєкту «Від теоретично-орієнтованого до практичного навчання в аграрній сфері/ TOPAS, було саме впровадження інноваційних методів навчання, які успішно використовуються в ОК 6 «Мікроекономіка»; ОК 7 «Макроекономіка»; ОК 14 «Менеджмент» Передбачені методи навчання та викладання спрямовані на розвиток дослідницьких компетентностей здобувачів. Наукова робота здобувачів та НПП проводиться у рамках виконання робіт за загально кафедральною тематикою: 0121U107709 «Формування ефективного інструментарію функціонування соціально-економічного механізму підприємницької діяльності в аграрному секторі економіки»; 0121U107722 «Актуальні проблеми та напрями розвитку потенціалу соціально-економічних систем в умовах конкуренції». Конкретні зміни, які пропонуються до внесення у звіт, проходять обговорення на засіданнях кафедри «Економіки та підприємництва» та підлягають затвердженню. Протягом року науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації ОП, підвищують кваліфікацію шляхом участі у вебінарах, науково-практичних конференцій та інших заходах, присвячених формуванню відносин в аграрній сфері підприємництва та сучасним технологіям торгівлі, а саме: к.е.н, доц.. Ковальова О.М. - Швейцарсько-українська програма «Розвиток торгівлі з вищою доданою вартістю в органічному та молочному секторах України» (Дослідний інститут органічного сільського господарства (FiBL, Швейцарія) у партнерстві із SAFOSO AG (Швейцарія) напрацювання є елементом змістовного наповнення ОК27; Башлай С.В. «Sustainable development goals in agriculture and responsible investment», Grant for Multidisciplinary research teams through AgriSciences Platform) напрацювання є елементом змістовного наповнення ОК15; Сухоставець А.І Проєкт «Проведення опитувань учасників судових проваджень в судах Сумської області з використанням методології карток громадянського звітування» Програма USAID «Нове правосуддя» напрацювання є елементом змістовного наповнення ОК23. НПП кафедри проходили стажування чи навчання, в т.ч. мають сертифікати експертів-дорадників, Сухоставець А.І. (<https://bit.ly/3k9pYB8>).

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Одним із напрямів розвитку освітньої діяльності СНАУ, є міжнародна співпраця та інтеграція з міжнародним освітнім простором (Концепція <https://bit.ly/3jthGDJ>). Навчальний процес та проведення наукових досліджень у межах ОП відбуваються у тісному зв'язку із інтернаціоналізацією діяльності СНАУ: студентська та викладацька академічна мобільність (<https://bit.ly/3krraau>), участь в міжнародних конференціях, спільні ОП. Університет є активним учасником проєктів «Erasmus+». Партнерами СНАУ є: Університет прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф, Чеський університет природничих наук (м. Прага) та ін. СНАУ укладено близько 100 договорів про співробітництва із партнерами з 22 країн світу (<https://bit.ly/3x9zILB>). Всі НПП, які задіяні при реалізації ОП, мають сертифікати про міжнародне стажування, що є фундаментом для подальшої підготовки грантових заявок та публікацій у базах SCOPUS та WoS. Викладачі кафедри Башлай С.В., Коблянська І. І., Ковальова О. М., Пізняк Т.І., Пилипенко В. В., Пилипенко Н.М. пройшли міжнародне стажування, підвищували кваліфікацію. Згідно ОП викладачі Строченко Н.І, Ковальова О.М проходили стажування на платформі TOPAS. Викладач кафедри Коблянська І.І. приймала участь програмі «Розвиток сталого сільського господарства – оцінка фермерського господарства та розробка спільної стратегії розвитку» (2017 р., у співпраці з Bern University of Applied Science за підтримки Nestle UA, Swiss Cooperation Office in Ukraine) Також НПП, які викладають за ОП поглиблено вивчають іноземні мови з отриманням сертифікатів B2 та C1.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Згідно Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті <https://bit.ly/3BbkziN> процес оцінювання обов'язково включає формативне та сумативне, за потреби може передбачати діагностичне оцінювання, взаємне оцінювання та бути орієнтованим на розвиток самооцінювання. Правила оцінювання відображаються в профілі освітньої програми (<https://bit.ly/3DbYBOR>). Сумативне оцінювання реалізується відповідно до критеріїв та дозволяє сформулювати судження щодо того, якою мірою студенти досягли очікуваних результатів навчання, є основою для виставлення оцінок, формування рейтингу студентів та присвоєння кредитів ЄКТС чи кваліфікації (освітньої чи професійної) після завершення освітньої програми. Формативне оцінювання передбачає зворотній зв'язок, що є важливою частиною навчального процесу та важливим елементом підтримки студента викладачем та дозволяє покращити результати сумативного оцінювання. Методи оцінювання обираються відповідно до характеру результатів навчання, які оцінюються. Викладачі, які здійснюють оцінювання студентів діють відповідно до вимог Кодексу академічної доброчесності (<https://bit.ly/3mwIncU>).

Рівень досягнення результатів навчання здобувачів освіти оцінюється під час контрольних заходів, основними з яких є поточний (модульний) та підсумковий (семестровий) контроль. Метою поточного оцінювання (контролю) є забезпечення зворотного зв'язку між НПП та здобувачами освіти у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів ВО. Інформація, одержана при поточному оцінюванні (рейтингова оцінка із змістового модуля), використовується як НПП для коригування методів і засобів навчання, так і здобувачами ВО

для планування і реалізації самостійної роботи.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формах семестрового екзамену або заліку з конкретного ОК (<https://bit.ly/3jpVg6H>) в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою (силабусом) та в терміни, які встановлені навчальним планом (<https://bit.ly/3kaQDgZ>). Здобувач освіти вважається допущеним до підсумкового (семестрового) контролю з конкретного ОК, якщо він виконав всі види робіт, передбачені навчальним планом на семестр з цієї дисципліни. Питання пакету завдань для підсумкового (семестрового) контролю здобувачам освіти доводяться заздалегідь.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Реалізуючи освітній процес за даною ОП, кафедри відповідають за те, щоб вимоги до оцінювання, критерії та процедури оцінювання були доступними для всього контингенту студентів та екзаменаторів. Положенням про організацію освітнього процесу в Сумському НАУ (<https://bit.ly/3BbkziN>), передбачено регулярний перегляд кафедрами процедури оцінювання з урахуванням зауважень, отриманих під час дій щодо внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти.

Здобувачам надається доступ до РП (силабусів), які передбачають опис контрольних заходів та критеріїв їх оцінювання, а також інформацію про особливості семестрового оцінювання. Для забезпечення зворотного зв'язку питання щодо чіткості, зрозумілості форм і критеріїв оцінювання та їх дотримання включені в анкету опитування щодо вивчення навчальних ОК <https://bit.ly/3VOqrqy>.

Зворотний зв'язок від здобувачів під час формативного оцінювання дозволяє викладачу внести певні корективи з метою забезпечення максимального сприяння досягненню здобувачами очікуваних РН. Інформація щодо ОП оприлюднюється на сайті (в тому числі РП (силабуси) ОК, де містяться критерії оцінювання та форми контролю). На першому занятті НПП доводить зміст РП (силабусу) та пояснює суть і критерії оцінювання. З критеріями оцінювання знань здобувачів в СНАУ можна ознайомитися за посиланням <https://bit.ly/3ukr2xM>. Оперативним каналом інформування студентів про зміст ключових елементів дисципліни навчальна платформа Moodle.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання визначаються у робочій програмі (силабусі) ОК і доводяться до здобувачів освіти згідно Положення (<https://bit.ly/3BbkziN>)

На офіційному сайті Сумського НАУ щорічно розміщується інформація про графік навчального процесу на поточний навчальний рік із зазначенням строків проведення проміжної атестації, модульного контролю, залікових тижнів та екзаменаційної сесії студентів <https://bit.ly/3jrApzu>

Розклад занять розміщений на порталі Університету (<https://portal.snau.edu.ua/index.php>)

).Безпосередньо критерії оцінювання з відповідних ОК зазначені в змісті робочої навчальної програми (силабусу) – розділ 5 <https://bit.ly/2UJSRdx>.

Іспити проводяться згідно із розкладом, який доводиться до відома викладачів і здобувачів освіти не пізніше, як за місяць до початку семестрового контролю на порталі Університету <https://portal.snau.edu.ua/index.php>. Про поточні та контрольні навчальні заходи студенти додатково інформуються викладачами через відповідні групи, створені в мережах Viber, Telegram, а також в режимі використання інформаційної функції навчальної платформи Moodle.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Стандартом вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (<https://bit.ly/3b3VlIc>) визначено, що атестація зі спеціальності здійснюється у формі: публічного захисту кваліфікаційної роботи або атестаційного екзамену (екзаменів).

В свою чергу, профілем ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» передбачено, що атестація здобувачів вищої освіти за ОП здійснюється у формі атестаційного кваліфікаційного іспиту (<https://bit.ly/3q3uoyI>).

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регулюється, в першу чергу, «Положенням про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті» (<https://bit.ly/3BbkziN>).

Результати складання екзаменів, диференційованих заліків, захистів курсових проектів (робіт) та практики оцінюються за 4-бальною національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), 100-бальною шкалою та за шкалою ECTS.

Заліки оцінюються за двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано»), 100-бальною шкалою. Результати екзаменів і заліків заносяться до екзаменаційної відомості, залікової книжки (позитивні результати), індивідуального навчального плану студента та навчальної картки студента.

Критерії та конкретні форми оцінювання рівня здобуття студентами результатів навчання в межах освітнього компонента визначаються робочою програмою (силабусом) і доводяться здобувачам вищої освіти на першому лекційному занятті лектором.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність оцінювання регламентується відповідно до рекомендації «Європейських стандартів» (ESG) 2015. Згідно стандарту 1.3. забезпечується те, що оцінювання індивідуальних завдань здобувачів проводиться відповідно до Положення <https://bit.ly/2TeKwNW>. Испити, як правило, проводяться одним НПП, при прийомі іспитів рекомендується до використання письмова форма для забезпечення об'єктивності оцінювання екзаменатором. Процедури запобігання конфлікту інтересів та інших правил академічної етики регулюються Кодексом академічної етики (<https://bit.ly/3x82mRv>). В ЗВО розроблено Антикорупційну програму 2021 (<https://bit.ly/2RKJI34>) та створено Комісію з академічної етики (<https://bit.ly/2Zl8rP3>). За ОНП практики застосування відповідних процедур не було. За час навчання за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» випадків оскарження результатів чи скарг щодо об'єктивності екзаменаторів не було.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Положення про організацію освітнього процесу в Сумському НАУ визначає можливості та умови повторного проходження контрольних заходів здобувачами освіти.

У разі отримання незадовільної оцінки, перескладання екзамену (заліку) з дисципліни допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету.

Оцінка виставлена комісією є остаточною. Якщо студент був допущений до складання семестрового контролю, але не з'явився без поважної причини, то вважається, що він використав першу спробу скласти екзамен (залік) і має заборгованість. Якщо студент під час складання екзамену комісії отримав незадовільну оцінку (FX, F), то він відраховується з вищого навчального закладу.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Питання та процедури врегулювання повторного проходження контрольних заходів у ЗВО регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті» (<https://bit.ly/2TeKwNW>) та Положенням про порядок розгляду апеляцій студентів <https://bit.ly/3BC5JSx>.

Здобувачі вищої освіти, незалежно від рівня вищої освіти, мають право подавати апеляцію на будь-яку отриману підсумкову екзаменаційну оцінку, що виставлена з освітнього компонента або отримана під час підсумкової атестації. Апеляційна комісія створюється наказом ректора Університету протягом 5 робочих днів після реєстрації письмової заяви щодо оскарження результатів оцінювання

Прикладів застосування відповідних правил за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

До переліку внутрішніх нормативних документів, що стосуються політики, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності студентами та викладачами Сумського НАУ, належать наступні: Кодекс академічної етики (<https://bit.ly/3x82mRv>); Політика Сумського національного університету у сфері забезпечення якості освіти відповідно до «Стандартів та положень щодо забезпечення якості у сфері вищої освіти європейського простору» – <https://bit.ly/38e4qNb>; Кодекс академічної доброчесності (<https://bit.ly/3m31YB2>); Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ – <https://bit.ly/2Wkmq5V>; Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в Сумському національному аграрному університеті – <https://bit.ly/3VgeMJb>

; а також відповідні рішення ради якості, Вченої та методичної рад Університету, рішення рад факультетів, методичних рекомендацій щодо захисту кваліфікаційних робіт тощо.

Крім того, Кодекс академічної етики встановлює етичні норми відносин в академічному середовищі, якими керуються учасники університетської спільноти ЗВО.

Діючий склад Комісії з академічної етики у складі 12 осіб, затверджений у травні 2021 року (<https://bit.ly/2WxPYgu>).

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Технологічними інструментами протидії порушенням академічної доброчесності виступають спеціальні програмні засоби Unicheck (unicheck.com), що належить ТОВ «Антиплагіат» (договір № 29 від 25.03.2019 р.) та програмний продукт ТОВ «Плагіат» StrikePlagiarism.com (договір № 18-3-3 від 18.03.2019 р.), через який проводиться перевірка на наявність текстових запозичень; проведення іспитів, захистів звітів в режимі прозора (відео зйомка, присутність комісії).

По завершенню повного процесу перевірки текстів на плагіат, включаючи повторну перевірку, сформовані звіти подібності та один примірник рішення Експертної ради, відповідальні особи на рівні факультетів в обов'язковому порядку надають Адміністратору антиплагіат-системи університету.

Відповідно до наказу «Про запобігання та протидію корупційним проявам і зловживанням в період проведення контрольних заходів у Сумському НАУ» (<https://bit.ly/3jcTHej>) діють телефони гарячої лінії. Визначений порядок інформування здобувачів та викладачів про роботу телефонів гарячої лінії і часи прийому з особистих питань ректора університету, першого проректора, помічника ректора.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Метою якісної організації освітнього процесу є формування нульової терпимості до будь-яких проявів академічної недоброчесності (фальсифікації даних, шахрайство, крадіжок, плагіату, підкупу, купівлі чи продажу творів,

презентації твору інших авторів як власного, невиправданого співавторства, обману під час іспитів та іншої недоброчесної поведінки) і, навпаки, забезпечення популяризації академічної доброчесності через освітні заходи (он-лайн семінари, дискусії, ознайомлення з напрацьованими у вітчизняному освітньому середовищі матеріалами щодо важливості дотримання академічної доброчесності).

ЗВО розвиває підходи до забезпечення академічної доброчесності та бере участь у міжнародному проєкті «Academic IQ» (Академічна доброчесність у системі внутрішнього забезпечення якості освіти в університетах <https://bit.ly/3gmnR>, <https://bit.ly/3kUQ1LN>).

В Сумському НАУ здобувачами освіти створене мотивуюче відео <https://www.youtube.com/watch?v=dzuSWmS5eIA>. Висвітлення інформації щодо академічної доброчесності знаходиться на офіційному сайті - <https://bit.ly/3cwBtid>. Крім того, існують процедури контролю за проведенням заліково-екзаменаційної сесії, які діють відповідно до Наказу ректора (<https://bit.ly/3jcTНcj>), де визначені телефони гарячої лінії, механізм звернення через «Скриньку довіри»).

Інформація щодо вимог та санкцій у разі порушення академічної доброчесності наведена у силабусах кожного ОК, доводиться викладачем на першому занятті.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Згідно ч. 6 ст. 42 Закону України «Про освіту» <https://bit.ly/3B4K4Cf> та Кодексу академічної доброчесності СНАУ (<https://bit.ly/3m31YB2>), за порушення академічної доброчесності студенти можуть бути притягнені до наступних видів академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

При виявленні високого рівня запозичень (наявність плагіату) у роботі здобувача вищої освіти на факультеті створюється експертна комісія, склад якої затверджується з науково-педагогічних працівників відповідних кафедр. У силабусі кожного ОК передбачено санкції за порушення академічної доброчесності.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Відповідно до «Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» відбувається конкурс та визначаються особливості і вимоги до професійного рівня викладачів, що проходять відбір на отримання посад.

Конкурсний добір викладачів проводиться у відповідності до процедури відбору професійних кадрів на основі пунктів 2.5, 2.6, 3.1-3.15, 4.1-6.7 даного нормативного документу.

Під час підписання трудового договору (контракту) із НПП висувається певний перелік вимог та критеріїв відбору до претендентів на заміщення посад (у тому числі і при переукладанні контракту): публікація наукових статей у наукових виданнях, що індексуються у базах Scopus та WoS; публікація наукових статей у фахових наукових вітчизняних виданнях; виконання наукової роботи за конкретно формалізованою тематикою або науковим напрямом кафедри; публікація підручників, навчальних посібників, монографій; участь у наукових конференціях (мінімум 2 рази на рік); керівництво науковою роботою здобувачів ВО із відповідною публікацією матеріалів досліджень (наукова студентська робота на конкурс або науковий гурток); розробка електронних навчальних матеріалів в тому числі іноземними мовами; участь у програмах підвищення кваліфікації з отриманням відповідного сертифіката; своєчасне проходження підвищення кваліфікації у повному обсязі (1 раз на п'ять років).

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Роботодавці в СНАУ приймають участь в організації та реалізації освітнього процесу за різними напрямками: експертне оцінювання ОП та НП підготовки; розробка ОП у частині визначення цілей програм, програмні компетенції та програмні результати навчання за відповідною ОП, корегування змісту ОК (<https://bit.ly/3GOrzWB>) консультування відносно новітніх тенденцій розвитку спеціальності, збільшення кількості баз виробничих та переддипломних практик здобувачів вищої освіти в громадах (<https://bit.ly/3wkIQ4N>). Крім того, у СНАУ залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу відбувається через Експертні ради роботодавців згідно Положення про (<https://bit.ly/2Lfljij>), наказу ректора №327-к від 31.08.2021 «Про Експертну раду роботодавців» та через реалізацію ОК з орієнтацією на практичну підготовку згідно Положення (<https://bit.ly/3ixcA9L>). Симбіоз цих форм дозволяє здобувачу за даною ОП адаптуватись до умов роботи на майбутній посаді, а роботодавцю залучити фахівця, який здатен у повному обсязі до якісного виконання покладених на нього професійних обов'язків уже з моменту початку професійної діяльності.

В рамках навчальної практики роботодавці тісно співпрацюють зі здобувачами ЗВО. Знайомлячи їх з сучасними особливостями ведення бізнесу. Щороку в університеті проходить Ярмарок можливосте (<https://snau.edu.ua/vidbuvsvya-yarmarok-mozhливostej-v-snau/>).

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Роботодавці постійно залучаються до освітнього процесу за ОП у різних формах (<https://bit.ly/3giqroU>, <https://bit.ly/3iu56Vf>, <https://bit.ly/3veaUVK>).

Стратегічним пріоритетом в освітньому середовищі факультету економіки і менеджменту в тому числі і даної освітньої програми є залучення авторитетних фахівців-дослідників та професіоналів практиків для читання лекцій, а саме:

- в рамках викладання дисципліни «Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств» відбувся цикл лекцій від професора Університету прикладних наук Вайенштефан-Тріздорф (Німеччина) Георга Шауера, на тему «Методичні основи оцінки економічної ефективності виробничих процесів рослинництва» <https://bit.ly/3bJ9NpG>;
- в рамках курсу навчальної практики «Вступ до фаху» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» було проведено серію зустрічей та семінарів., лекторами-практиками: Анна Ворушева з темою: «Про можливості масштабування в бізнесі»; Вікторія Голубович (агентство «АСІС») з темою «Проблеми розвитку туристичного бізнесу в період пандемії»; Вікторія Волкова (ФОП «Тори Тортик») з темою: «Сімейний бізнес проблеми та перспективи розвитку» (<https://bit.ly/3wkKJ1n>).

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Підвищення професійного рівня викладачів ОП регламентує Положення (<https://bit.ly/3toooQw>) (розділ 12 п. 12.3) та Положення (<https://bit.ly/3gl1suc>), яким визначається порядок підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічного персоналу університету. Для підвищення кваліфікації викладачі ОП мають можливість пройти курси підвищення кваліфікації Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації СНАУ (<https://center.snau.edu.ua/>) згідно Положення (<https://bit.ly/3zXPosQ>). ЗВО забезпечує підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних і НПП не рідше, ніж один раз на п'ять років. НПП має право по бажанню обирати форми, види, суб'єктів підвищення кваліфікації, результати якої враховуються під час обрання на посаду. Обсяг підвищення кваліфікації/ стажування відповідно до профілю кафедри – не менше 4 кред. У 2020 році науково-педагогічний персонал, що залучений до викладання на ОП пройшли: к.е.н., доцент Пізняк Т. І. пройшла міжнародне стажування у Вищій школі управління і адміністрації в Ополі (Польща) (<https://bit.ly/2WV8b84>), доцент Башлай С. В. успішно закінчив курс (<https://bit.ly/2YhdWoH>).

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності шляхом стимулювання підвищення фаховості та розвитку викладацької НПП, що регламентується Статутом (<https://bit.ly/3indlSR>), Положенням (<https://bit.ly/3gl1suc>), Колективним договором зі змінами (<https://bit.ly/3csWXXM>, <https://bit.ly/3gcQwQi>) та Положенням (<https://bit.ly/2Sgwo6R>).

Завдяки курсам підвищення кваліфікації (стажуванню), проходить професійний розвиток НПП. Метою цього є вдосконалення професійної підготовки, шляхом поглиблення і розширення професійних знань, умінь і навичок, набуття досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах ОП. Підвищення кваліфікації (стажування) викладачів проводиться не рідше, ніж один раз на п'ять років, причому за викладачем на період стажування зберігається середня заробітна плата. Заохочення розвитку викладацької майстерності представлене як матеріальними (преміювання) так і нематеріальними чинниками (подяка ректора, представлення співробітника до державних нагород та почесних звань тощо <https://bit.ly/3DOU6d6>). Щоб визначити кращих НПП було запроваджено рейтингову систему оцінки діяльності (<https://bit.ly/3iBVVlx>), регламентовану Положенням (<https://bit.ly/3toooQw>). Згідно Додатку 2 до Колективного договору (<https://bit.ly/3csWXXM>) визначається організація оплати праці, порядок призначення та виплати премій, порядок виплати матеріальної допомоги. Рейтингове оцінювання діяльності НПП є одним із шляхів стимулювання росту викладацької майстерності та мотивування викладачів і підвищення якості роботи (<https://bit.ly/3iBVVlx>).

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Фінансові ресурси, МТР та НМЗ освітнього простору направлено на реалізацію цілей та програмних результатів даної ОП. Інформація про фінансово-економічну діяльність ЗВО (<https://bit.ly/3vgbkL3>). Перспективний план роботи СНАУ передбачає планування фінансових ресурсів, які забезпечують стратегією його розвитку відповідно до діючого Положення (<https://bit.ly/3cvdSOQ>).

Освітній процес та здобувачі ВО забезпечені наступними МТР: наукова бібліотека, соціальна інфраструктура, навчально-лабораторне обладнання у відповідності до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності послуг. Надання освітніх послуг забезпечене навчальними площами, технічними засобами навчання та комп'ютерними класами.

Для забезпечення навчального процесу на факультеті ЕіМ функціонують 5 комп'ютерних класів, бібліотека (<https://bit.ly/3zeBrFz>; <https://bit.ly/357fBFY>), електронним репозиторієм (<https://bit.ly/3iAuAzc>, <https://bit.ly/3zg5HQe>). Крім того, у гуртожитку №2 функціонує читальна зала, які відкрита для доступу з 17:00 до 20:00.

Здобувачі ВО в повній мірі забезпечені навчальними підручниками та посібниками, методичними рекомендаціями і мають доступ до електронної системи навчання та тестування на платформі MOODLE (<https://cdn.snau.edu.ua/moodle>). В навчальних курсах містяться тексти матеріалів лекційних занять, практичних

занять, матеріалів тем для самостійного вивчення, а також тестові питання та завдання до всіх видів проміжного контролю з можливістю проходження семестрового контролю.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Для задоволення потреб та інтересів здобувачів ВО у ОС СНАУ активно працює студентське самоврядування (<https://bit.ly/3vixAUpr>), яке представляє та захищає інтереси здобувачів ВО. Функціонує профспілка студентів та аспірантів (<https://bit.ly/3v8yUtf>), створені «Скриньки довіри». Представники студентського самоврядування є членами вчених рад (<https://bit.ly/3cAnvM7>), Ради із забезпечення якості вищої освіти (<https://bit.ly/3cVMAjE>), що дає можливість їм приймати участь у прийнятті рішень з дотриманням інтересів здобувачів ВО. Проводяться опитування (анкетування) та обговорення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти звіт анкетування. Так при відповіді на питання «Чи задовольняє Вас рівень матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу для досягнення цілей навчальної дисципліни?» переважна більшість опитаних 92,0 % дали відповідь так». З метою удосконалення доступу здобувачів вищої освіти до дистанційних умов навчання, особливо в умовах глобальної пандемії, на факультеті у 2021 році відкрита навчально-наукова лабораторія інформаційних технологій дистанційного навчання, де проводиться ознайомлення і інформування здобувачів вищої освіти щодо особливостей спеціальності (гостьова лекція, зустрічі з гарантом).

Враховуючи виклики сьогодення, які пов'язані з світовою пандемією COVID у СНАУ є накази у відповідності до Постанови КМУ (<https://bit.ly/3wdYIWd>). Дистанційний процес навчання забезпечує сформоване віртуальне ОС (на платформі Moodle (<https://cdn.snau.edu.ua/moodle>)).

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

ЗВО забезпечує дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу і тому, створює безпечні умови для навчання, навчально-виховного процесу, комфортної міжособистісної взаємодії, що сприяє покращенню емоційного стану здобувачів вищої освіти та НПП (<https://bit.ly/3grWYvb>).

Забезпеченням психологічного здоров'я, здійсненням психолого-педагогічної підтримки щодо становлення і розвитку особистості здобувача ВО займається психологічна служба (<https://bit.ly/2ToKfso>).

Безпечність ОС для життя та здоров'я здобувачів ОС ЗВО реалізується шляхом виконання нормативно-правових актів, а також взаємодією підрозділів університету з охорони праці, експлуатаційно-технічної служби, медичного пункту, відділу виховної роботи та психологічною службою. Основними складовими діяльності щодо створення безпечного освітнього середовища в ЗВО є: сприяння в забезпеченні захисту прав і законних інтересів учасників ОП; моніторинг, встановлення та облік тих, хто потребує соціально-педагогічної і психологічної допомоги; інформування адміністрації ЗВО та зацікавлених органів про порушення прав і законних інтересів та інше.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Освітній, організаційний, інформаційний, консультаційний та соціальний супровід, а також підтримку здобувачів ВО забезпечують відповідні структурні підрозділи університету: деканат, кафедра факультету, наукова бібліотека, центр дистанційного навчання, виховного, навчального і міжнародного відділів. Супровід забезпечується завдяки комунікації з кураторами, НПП, працівниками деканату, студентським самоврядуванням, профспілковою організацією студентів та аспірантів, відділів і психологічної служби.

Підтримка освітнього процесу забезпечується шляхом доступу до дистанційних курсів у середовищі Moodle (<https://cdn.snau.edu.ua/moodle>) та ресурсів бібліотеки, on-line матеріалів (<https://bit.ly/3zeBrFz>, <https://bit.ly/3grObzs>, <https://bit.ly/357BFY>, <https://bit.ly/3iAuA3c>, <https://bit.ly/3zg5HQe>).

Організаційна підтримка здійснюється через відповідні правила безпечності ОС для життя, здоров'я здобувачів ВО, передбачені Концепцією освітньої діяльності СНАУ (<https://bit.ly/3gcPa6Z>). Зокрема, на території студентського містечка обмежено рух транспорту (допускається лише службовий за умови обґрунтованої потреби) та здійснюється патрулювання.

Інформаційна підтримка реалізується через повне оприлюднення інформації щодо ОП на сайтах університету (<https://snau.edu.ua>) та факультету ЕіМ (<https://eim.snau.edu.ua>), доведення необхідної інформації щодо ОК до здобувачів ВО викладачами відбувається на сторінці ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (<https://bit.ly/3mvQqXb>); а також постійна взаємодія адміністрації (деканату) зі здобувачами ВО через студентське самоврядування та профспілкову організацію. Також інформаційна підтримка здобувачів ВО ОП здійснюється через соціальні мережі, зокрема сторінку ФіМ і кафедри економіки та підприємництва у Facebook (<https://www.facebook.com/FEMSNAU>, <https://www.facebook.com/economicSNAU>).

Консультативна підтримка надається гарантом ОП, завідувачами кафедр, НПП в процесі реалізації ОП.

Для забезпечення соціальної підтримки здобувачів ВО діє профспілка студентів та аспірантів (<https://bit.ly/3v8yUtf>).

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Відповідно «Концепція освітньої діяльності Сумського національного аграрного університету»

(<https://bit.ly/3gcPa6Z>) та Положення (<https://bit.ly/3xeG9RH>) ЗВО розвиває інклюзивне освітнє середовище для

спільного навчання і розвитку та здобуття якісної освіти особами з особливими фізичними потребами, урахуванням їхніх потреб та можливостей. Згідно ч. 2 ст. 30 Закону України «Про освіту» у ЗВО проведено обстеження будівель та прилеглої до них території з метою визначення доступності навчальних приміщень для осіб з особливими освітніми потребами та інших маломобільних груп населення. Для забезпечення доступності навчальних приміщень було розроблено комплекс заходів, які відображені в «Концепції освітньої діяльності Сумського національного аграрного університету» та «Положенні про організацію інтегрованого навчання осіб з особливими освітніми потребами у СНАУ», а саме встановлено пандуси в корпусах і гуртожитках, заняття для таких груп плануються на перших поверхах корпусів, супровід (надання допомоги) особам з інвалідністю та ін. Вступ до університету таких осіб регламентовано Правилами прийому до Сумського НАУ, які розміщені на офіційному веб-сайті університету (<https://bit.ly/3gjBcQI>).

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Політика СНАУ стосовно врегулювання конфліктних ситуацій на законодавчому рівні врегульовано Статутом (<https://bit.ly/3indlSR>), Кодексом академічної етики (<https://bit.ly/3x82mRv>), Положенням про порядок розгляду апеляцій студентів (<https://bit.ly/3jQkf2M>), Положенням про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3toooQw>), Концепцією освітньої діяльності (<https://bit.ly/3gcPa6Z>), Наказом про запобігання та протидію корупційним проявам і зловживанням в період проведення контрольних заходів у Сумському НАУ (<https://bit.ly/3vfSkfE>) і реалізується адміністрацією СНАУ разом із психологічною службою (<https://bit.ly/2ToKfso>). Процедура включає: просвітницькі заходи, метою яких є надання доступних і якісних послуг у сфері практичної психології, спрямованих на збереження і укріплення психологічного здоров'я всіх учасників навчально-виховного процесу; участь у забезпеченні адаптивного і комфортного освітнього простору для студентської молоді; здійснення психолого-педагогічної підтримки становлення й розвитку особистості здобувача. За ініціатив психологічної служби проводяться заходи щодо профілактики ситуацій, пов'язаних із сексуальним домаганням, поширенням СНІДу, дискримінацією, торгівлею людьми, булінгу та корупції. посиланнями (<https://bit.ly/2SuT2rY>, <https://bit.ly/3wffRia>, <https://bit.ly/3vfvz5K>, <https://bit.ly/3vdJ7Vk>).

Процедуру врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних з корупцією, регулюють Антикорупційна програма (<https://bit.ly/2RKlMwJ>, <https://bit.ly/2RKJl34>).

Заходи з врегулювання конфліктних ситуацій є доступними для учасників освітнього процесу, існує гаряча лінія. Перевірка і облік звернень учасників освітнього процесу здійснюється через «Скриньку довіри». Дана процедура є дієвою та ефективною і сприяє гармонійній роботі університету під час провадження освітньої діяльності.

Випадків виникнення конфліктних ситуацій з приводу сексуальних домагань, дискримінації та корупції в межах освітньої програми не було.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу ОП визначені та регулюються Положенням про освітні програми у СНАУ (<https://bit.ly/3gjO8pC>). Повноваження та відповідальність в частині виконання цих процедур визначені разом з цим Положенням також Положенням про проектні групи та групи забезпечення з розроблення і супроводження освітніх програм у СНАУ (<https://bit.ly/3goBUwd>).

Згідно з Положенням про ОП в університеті їх перегляд (удосконалення) здійснюється у формах оновлення або модернізації. Оновлення - у частині всіх ОК, крім цілей і ПРН. Діючу ОП переглядають щорічно, підстава для оновлення ОП: ініціатива гаранта ОП, академічної спільноти, результати оцінювання якості ОП; об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і / або інших ресурсних умов реалізації ОП, затвердження стандартів вищої освіти. Модернізація ОП - більш значуща зміна в її змісті та умовах реалізації, ніж у разі планового оновлення, а саме: включення спеціалізації, в разі незадовільних висновків про її якість в результаті самоперевірки; врахування змін, що відбулися в науковому професійному полі, в яких реалізується ОП, змін ринку освітніх послуг або ринку праці.

Останнє удосконалення освітньої програми через її модернізацію проводилося в березні 2021 р. (<https://bit.ly/3GOrzWB>).

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Перегляд освітньої програми відбувається щорічно. Ініціатором, зазвичай, виступають гарант та проектна група освітньої програми <https://bit.ly/3GOrzWB>.

Робота над покращенням ОП проводиться паралельно з роботою над удосконаленням навчального та робочого планів. Був проведений самоаналіз освітньої програми 2020 року. При модернізації ОП було враховано Наказ ректора №12-к від 18.01.2021 року «Про особливості формування навчальних планів на 2021-2022 навчальний рік» (введений обсяг освітніх компонентів обсягом кратності 5,0 кредитів) та результати обговорення освітньої програми, яке відбулося із залученням всіх груп стейкхолдерів. Удосконалення ОП передбачало: по-перше, скорочення згідно наказу ректора кількості компонент за рахунок оптимізації розподілу та закріплення програмних компетентностей і

результатів навчання; по-друге, враховуючи пропозиції академічної спільноти, з метою більш якісної підготовки кваліфікаційної роботи було введено ОК 23 Підприємницьке право; по-третє, було змінено форми подання та переліку вибіркового освітніх компонентів (вибіркові освітні компоненти у структурі навчального плану представлено списком, а їх перелік представлено згідно додатку Б до профілю ОП <https://bit.ly/3ENTPXD>, також розширено цикл вибіркового компонент за рахунок освітніх компонент, спрямованих на розвиток фахових компетентностей).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Періодичний зворотній зв'язок зі студентами є обов'язковою складовою внутрішнього забезпечення якості ОП в СНАУ. Анкетування якості та задоволеності рівнем викладання, а також якістю подання навчального матеріалу проводиться анонімно в особистому кабінеті здобувача в системі Moodle (<https://bit.ly/3VOqrqy>).

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Представники органів студентського самоврядування (голова студентського самоврядування - студентський ректор, заступник голови студентського самоврядування з наукової та навчальної роботи - студентський проректор) є членами Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СНАУ, а також членами Вченої ради СНАУ і мають право брати участь в обговоренні політики щодо контролю освітнього процесу; у вирішенні спірних ситуацій, що можуть виникнути між здобувачами ВО та представниками адміністрації/науково-педагогічними працівниками; подавати пропозиції щодо змісту навчальних планів та освітніх програм; делегувати членів до складу вченої ради Університету, а також інших колегіальних та робочих органів СНАУ(<https://bit.ly/3vixAUr>, <https://bit.ly/3v8yUtf>)

Студентське самоврядування обговорюючи і узагальнюючи зауваження і пропозиції здобувачів ВО щодо удосконалення організації освітньо-наукового процесу та після обговорення на вченій раді факультету подають пропозиції адміністрації університету зі шляхами і напрямками щодо їх вирішення.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, беруть участь в обговоренні ОП, вносять пропозиції з актуалізації змісту окремих дисциплін, удосконалення інформаційного забезпечення ОП. Формалізується їх участь шляхом рецензування.

За ОП процес долучення роботодавців описаний у звіті самооцінювання до процесу розроблення ОП (критерії 1) та до процесу реалізації (критерій 6). У процесі розроблення освітніх програм – експертна оцінка роботодавців щодо програмних результатів навчання, що підтверджується наданими рецензіями (<https://bit.ly/2YgAu1A>).

Організаційно присутність роботодавців у процедурах забезпечення якості закріплена у нормативній площині через створення експертних рад роботодавці (наказ №327-к від 31.08.2021 р. «Про Експертну раду) і відповідальні за конкретні процедури забезпечення якості співпрацюють з експертними радами відповідно до своїх функцій.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Збір, аналіз та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми проводиться гарантом та випусковою кафедрою. Для підтримання зв'язків університетом регулярно проводяться зустрічі з випускниками, які надають можливості проектній групі поспілкуватися з випускниками, про їх професійні здобутки, що враховується при подальшій роботі над змістом освітньої програми. Факультет економіки та менеджменту самостійно визначає та ініціює форми, види співпраці, а також обсяг та періодичність збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників.

Дане питання є одним з ключових індикаторів якості освіти тому важливість процедури опитування стейкхолдерів (здобувачі ВО, випускники ЗВО, викладачі, роботодавці) освітньої діяльності з позиції покращення досвіду здобувачів, які навчаються в контексті розвитку університету має велике значення.

З 2020 року розроблене та запроваджене «Положення про опитування стейкхолдерів освітньої діяльності у Сумському національному аграрному університеті» (<https://bit.ly/2Tmk9We>).

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

Відділом забезпечення якості освіти на кожному факультеті, по закінченню семестру (навчального року) проводиться анкетування здобувачів ВО на предмет виявлення зауважень та побажань з відповідних ОК, з метою удосконалення змісту та оперативного реагування на проблемні питання ОП та окремих ОК (<https://bit.ly/3VOqrqy>).

Проведення процедур внутрішнього забезпечення якості регламентується відповідним документом на рівні університету (<https://bit.ly/2RB1cik>). На основі моніторингу відділом внутрішнього забезпечення якості навчального процесу за даною ОП були прийняті наступні рішення:

- переглянуто та модернізовано ОП, а також враховано особливості формування НП на 2021-2022 н. р. (наказ ректора №12-к від 18.01.2021 року);
- Внесені зміни до ОП, розглядалися на Раді із забезпечення якості освіти СНАУ (протокол №4 від 08.06.2021 р.). змінено процедуру вибору циклу вибіркового ОК здобувачами ВО, тобто вибірково ОК структуровано та подаються списком в ОП, усі вибірково ОК ОП - становлять 5 кредитів ЄКТС, що дозволяє обирати ОК, які пропонуються на інших рівнях вищої освіти, відповідно до Концептуальних засад гуманітарної складової підготовки фахівців у СНАУ (<https://cutt.ly/CWW6zEa>) розширено можливості вибору ОК загальної підготовки здобувачами ВО
- передбачено створення Студентського комітету партнерства в забезпеченні якості освіти (Положення <https://bit.ly/3mCVaKa>)
- заплановано відкриті заняття за результатами аналізу опитувань студентів (<https://bit.ly/3CRWEqh>)

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були враховані під час удосконалення цієї ОП?

Внутрішнє забезпечення якості ВО постійно забезпечується і удосконалюється під час обговорення ОП на засіданнях стейкхолдерів. На основі зауважень і рекомендацій стейкхолдерів було реалізовано наступне:

- в процесі оновлення і реалізації ОП помітна увага приділена контролю якості підготовки нормативно-методичної документації і її змістової складової в частині кореляції ПРН зі змістом ОК ОП;
- удосконалено структуру вибіркової складової ОП, а саме: відмова від вибору блоками; зміст ВК оновлено в напрямку зв'язку із предметною областю спеціальності; в структурі ОК враховано відповідність програмних продуктів та засобів навчання спроможності забезпечувати ПРН; в процесі оновлення і реалізації ОП доповнено зміст ОК, які передбачають формування softskills ;
- популяризація академічної доброчесності серед здобувачів ВО та НПП (онлайн семінари <https://bit.ly/2Vvoa8R>); впроваджено технологію перевірки навчальних та наукових робіт здобувачів ВО на унікальність (<https://bit.ly/3yLSEo2>);
- посилено наукову та професійну активність НПП відповідно до предметної області спеціальності (табл. 2 відомостей СО); проведено підвищення кваліфікації НПП ОП.
- передбачено моральне або матеріальне заохочення НПП (подяка <https://bit.ly/3zL2ckG>, рейтингування <https://bit.ly/3iBVVlx>, преміювання за публікацію у Scopus та WoS (<https://bit.ly/2Sgw06R>).

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Реалізації процедур внутрішнього забезпечення якості ОП відбувається відповідно до Положення (<https://bit.ly/3gjO8pC>) через залучення академічної спільноти постійно, а саме: розроблення, перегляд та модернізація ОП є колегіальним (п. 4.2.2. Положення про ОП), також академічна спільнота долучається до моніторингу ОП (п. 4.3 Положення про ОП). Положення про ОП також визначає вимоги до НПП програми, як основи її розвитку (п. 4.4.2.). НПП, разом із зовнішніми стейкхолдерами і ЗВО беруть участь у обговоренні удосконалень ОП (<https://bit.ly/3GOrzWB>).

Гарантом ОП проводиться системна робота щодо ознайомлення академічної спільноти з новими тенденціями у розвитку підходів до забезпечення якості в університеті. Усі зміни ОП проходять обговорення на засіданні кафедри, де викладачі безпосередньо мають можливість внести будь-які пропозиції, обговорення на раді із забезпечення якості ОД та ВО, склад якої репрезентує широку академічну спільноту, також забезпечує можливість впливу на зміст ОП.

В контрактах НПП обов'язковою умовою є застосування в початковому процесі інтерактивних методів навчання. В кінці навчального року на засіданні кафедри кожен НПП презентує виконання взятих зобов'язань згідно контракту та забезпеченість до наступного навчального року змістовним наповненням своїх ОК та забезпечення їх навчально-методичними матеріалами.

Залучення академічної спільноти до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП відбувається за такими рівнями: кафедра, факультет, університет, органи студентського самоврядування.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Стратегія розвитку СНАУ передбачає постійне удосконалення та покращення якості освіти на 2020-2025 роки (<https://bit.ly/3wb1knA>), університет реалізує політику забезпечення якості освіти відповідно до Стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості у європейському просторі вищої освіти (<https://bit.ly/3xYHyb>). СНАУ спільно з ЗВО-партнерами реалізує проекти, для підвищення якості освіти, метою яких є удосконалення процедур внутрішнього забезпечення якості та системи освіти в цілому (<https://bit.ly/3gv4Cvv>). В Сумському НАУ сформована та діє тривірнева система внутрішнього забезпечення якості освіти:

1-й - програмний (рівень ОП). Функції та відповідальність на цьому рівні покладено на проектну групу та гаранта ОП (<https://bit.ly/3gjO8pC>);

2-й - рівень факультету. Заступники деканів з питань забезпечення якості – координаційна функція між загальноуніверситетським та програмним рівнями (<https://bit.ly/3gjO8pC>);

3-й - загальноуніверситетський рівень (<https://bit.ly/34WLBwo>). Цей рівень (<https://bit.ly/3gukwG6>) представлений Радою із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського національного аграрного університету СНАУ (<https://bit.ly/2VoSTYc>), Відділом якості освіти, ліцензування та акредитації (<https://bit.ly/3xfVyAP>), органами студентського самоврядування (<https://bit.ly/3vixAUp>, <https://bit.ly/3v8yUtf>).

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються такими документами ЗВО: Статут (<https://bit.ly/3indlSR>); Концепція (<https://bit.ly/3gcPa6Z>); Положення (<https://bit.ly/3toooQw>); Кодекс (<https://bit.ly/3x82mRv>); Документи, щодо організації освітнього процесу (<https://bit.ly/3ikosvS>). Права і обов'язки окремих учасників освітнього процесу та їх відносини із ЗВО регулюються на основі індивідуальних контрактів НПП, договорів про надання освітніх послуг, посадових інструкцій, договорів про співпрацю з підприємствами, що замовляють підготовку фахівців тощо. Окрім того, деякі елементи освітнього процесу закріплені в положеннях Сумського НАУ, наприклад: «Положення про реалізацію права студентів Сумського НАУ на академічну мобільність» (<https://cutt.ly/vWEyoEq>). «Положення про організацію інтегрованого навчання осіб з особливими освітніми потребами у СНАУ» (<https://cutt.ly/BWEyAjJ>). Перелік нормативних документів, які регламентують процедури прозорості та публічності знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті університету (<https://bit.ly/3xoezal> та <https://bit.ly/3x2hi3p>).

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

Проекти освітніх програм, які пропонуються на обговорення зацікавленими сторонами (стейкхолдерами), розміщуються на сайті факультету економіки та менеджменту і на інформаційній сторінці кафедри (<https://bit.ly/3q3uoyI>) в розділах для відповідних спеціальностей та років навчання.

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/Баклаври-ПТБ-2021-1_1635757446.pdf

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

До сильних сторін ОП, що акредитується, на нашу думку, можна віднести наступне:

1. Державна підтримка малого і середнього підприємництва (Стратегія регіонального розвитку Сумської області на 2021 - 2027 роки та План заходів на 2021 – 2023 роки, <https://bit.ly/3bFASdg>).
2. Доступ до інформаційних ресурсів: бібліотеки, курсів дистанційного навчання на платформі Moodle, глобальної освітньої платформи COURSEERA, що забезпечують можливість ефективного навчання в умовах карантину.
3. Зв'язки з роботодавцями, що має університет і факультет забезпечують постійну актуалізацію змісту ОП та ґрунтовну практичну підготовку здобувачів ВО.
4. Сталі міжнародні зв'язки є результатом участі кафедри у міжнародних проектах, це забезпечує реалізацію академічної мобільності НПП та здобувачам, спільні наукові публікації, формування єдиної інформаційної бази розвитку сільськогосподарських підприємств з метою використання цих матеріалів в навчальній та практичній діяльності.

До слабких сторін ОП можна віднести наступне:

1. Малочисельний контингент здобувачів за рахунок погіршення демографічної ситуації в регіоні.
2. Недостатність бюджетного фінансування та велика собівартість навчання для здобувачів по комерційному договору.
3. Значна конкуренція на ринку освітніх послуг регіону.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективи розвитку ОП впродовж найближчих 3 років:

1. Придбання програмного забезпечення SPSS для статистичного аналізу емпіричних даних.
2. При підготовці майбутніх здобувачів ВО планується зараховувати окремі компетентності отримані ними в процесі проходження професійних стажувань та навчання на тематичних курсах.
3. Запровадження практики зарахування РН, здобутих під час попереднього навчання та у неформальній освіті.
4. Продовження науково-дослідної роботи за участю НПП та здобувачів на основі плідної співпраці з міжнародними інституціями.
5. Відкриття у підрозділах СНАУ спеціалізації діджиталізація підприємництва.

Конкретні заходи, які ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив:

1. Підвищення кваліфікації викладачів через навчання і стажування у вітчизняних та закордонних ЗВО
2. Залучення до реалізації освітньої програми НПП та представників роботодавців на місцевому рівні
3. Розширення партнерських зв'язків з місцевим бізнесом.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Ладика Володимир Іванович

Дата: 05.11.2021 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
ОК29. Економіка і організація інноваційної діяльності	навчальна дисципліна	<i>Силабус_ЕКОРИНД_для-ПТБ_проект.pdf</i>	ek3ot1EJv3jQOyJcTKzXaz7nrj6b7n738TrHMau8+WE=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК28. Оцінка потенціалу підприємства та обґрунтування господарських рішень з урахуванням ризиків	навчальна дисципліна	<i>Силабус_Оцінка-потенціалу-і-обґрунтування-рішень_для_ПТБ_проект.pdf</i>	HR8NGtkDAI/BmkxfS8OZQtF13CQGLa22TRF3anRCdKE=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК27. Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств (Топаз)	навчальна дисципліна	<i>Силабус_ВЕСП_для-ПТБ_проект.pdf</i>	kztCmviWSmqHpsqJyasFCTh++fwG2bSkmgxRHkFq8/Y=	Мультимедійна дошка, ПК, стандартні пакети прикладних програм MS Office, MAX
ОК26. Проектний аналіз і бізнес-планування	навчальна дисципліна	<i>Силабус-ПРАН-і-БП-2021-2022-ПТБ-ЗПТБ-1.pdf</i>	osV7jLUgFR/HJmGAkKOD9raIwVvUOXioisPolZf/RFw=	Мультимедійна дошка, ПК, стандартні пакети прикладних програм MS Office
ОК25. Ринкова стратегія біржової та підприємницької діяльності	навчальна дисципліна	<i>Ринкова-стратегія-біржової-та-підприємницької-діяльності-2021-2022-ПТБЗПТБ-Проект-з-підписами.pdf</i>	ANomhM3QR6UJzd0I+8lGbeQ31ruPk1EDFiRHsNrZsM=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК24. Інформаційне забезпечення економічних процесів підприємницької діяльності (Топаз)	навчальна дисципліна	<i>ПРОЕКТ_ОК24_ІЗЕ_ПІД.pdf</i>	6yN17jKbTrCKX2kcjsEQMsKR/Ay1Kp8ZatUSPHT6MbM=	ПК, стандартні пакети прикладних програм MS Office, MAX
ОК23. Підприємницьке право	навчальна дисципліна	<i>силабус-Підпр.-Право.pdf</i>	/uuqWhCgqvGAsYCFWebIraNpct64707rbGxRsBB9Znk=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК22. Економіка торгівлі	навчальна дисципліна	<i>Економіка-torgivli-проект.pdf</i>	6ix71xrHOej9MJXgwdml50+UuzKir9TE8zE5y7p8GBc=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК21. Організація виробництва і підприємництва	навчальна дисципліна	<i>Силабус_Організація-виробництва-і-підприємництва_проект_Ковбаса.pdf</i>	FgNwUnZJP25R6cOKolaSYxCSrNoKtaV+VUDN5ODcfmQ=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК32. Фахове стажування	практика	<i>Силабус_Фах_стажу_проект.pdf</i>	HMkySlkUU1Ljngm5fN13UaRpX+3u6bXDqGk7q6qpgHM=	ПК, стандартні пакети прикладних програм MS Office, MAX
ОК31. Виробнича практика	практика	<i>проект-силабусу-виробнича-практика.pdf</i>	3bRWs5IxEwWfUzbplw5iH9h793yKjCJ4DWn6tEhFHGY=	ПК, стандартні пакети прикладних програм MS Office
ОК30. Навчальна практика	практика	<i>РНП_Вступ-до-фаху_-051_076-1-1.pdf</i>	A3PH7xuDYQYdfwgVp7nEJDn3sIIQ2DyeCnox3CgYadY=	ПК, стандартні пакети прикладних програм MS Office, наочне обладнання, плакати, зразки польових культур
ОК20. Аналіз господарської діяльності	навчальна дисципліна	<i>СИЛАБУС_АГД_ПТБ_-2021-акредит-1.pdf</i>	qdC/Uyp8QFu+hA216uy04uK+Jd201yrcB1DjLtycaCE=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК19. Статистика	навчальна дисципліна	<i>Силабус_Статистика_ПТБ-2021.pdf</i>	p72izojxNSZB2FaKq7m/37PsJ82C38/Gn	Проектор та екран для презентації лекційних

			89iaXXZXd4=	матеріалів та обговорення, ПК, стандартні пакети прикладних програм MS Office, програма SPSS
ОК18. Інформаційні фахові технології	навчальна дисципліна	Сілабус_Інформаційні-фахові-технології_ПТБ-1.pdf	uYYckuDDI+fHuKKPvWablbVI+3MHUdoXAdHHAwq713Y=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення, ПК, стандартний пакет прикладних програм MS Office, MS Power Point 2016
ОК17. Бухгалтерський облік і оподаткування	навчальна дисципліна	Сілабус-Бухгалтерський-облік-і-оподаткування.pdf	rY64oHPa7iaPqjr8NH7FaoracxswmiLyXzmoGf2jiac=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення, ПК, стандартний пакет прикладних програм MS Office, 1С:Управління сільськогосподарським підприємством, доступ до 1С:ІТС Україна, 1С:Підприємство 8.2, MS Power Point 2016
ОК8. Вища математика	навчальна дисципліна	ПП_ВМ_ЕіП_20212-2-1-1.pdf	YMHulQNDhHOX1b3xZ6aeRLsjqOg/IzNWAstr1mKlh4=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК15. Біржова діяльність і маркетинг	навчальна дисципліна	Сілаб_БДіМ_ПТБ_бак_3_к_проект.pdf	+R+OGbhpw39juKljA3Hz7sCeW3gANuFVXPdTHkTCE=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК14. Менеджмент	навчальна дисципліна	Сілабус-Менеджмент-ПТБ.pdf	MQkgMGGZAoWHLxNB4l93rPE+ET9xbrSoZS6hIf8Ocmc=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК13. Економіка і фінанси підприємств	навчальна дисципліна	проект-сілабусу-ек-і-фін-під_.pdf	E4sHuMLZICaKO/ltNETBoqiEegBPuBbWorBTIvrr27s=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК12. Системи інноваційних технологій в сільськогосподарському виробництві (Топаз)	навчальна дисципліна	Сілабус_Інноваційні-технології_ПТБ1-1.pdf	/rPjgiLf6HEQaL9HPf1+Iq8RAio95AhlYHltBA69dos=	Мультимедійна дошка, відеоматеріали сучасних технологій вирощування польових культур, наочне обладнання, плакати, зразки польових культур
ОК11. Інформатика та комп'ютерна техніка	навчальна дисципліна	Сілабус_Інформатика_ПТБ-1.pdf	IpoMNA7yzETSgjdAracPsfdsFCdvw/LL3n3omI++sLY=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення, ПК, стандартний пакет прикладних програм MS Office, MS Power Point 2016
ОК10. Математичне програмування	навчальна дисципліна	Сілабус_МАПР_ЕП.pdf	sKV2FiCzMqSujODv424W3k2Kg8i5tWdbLRS++ZS6Lta=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення, ПК, стандартний пакет прикладних програм MS Office, MS Power Point 2016
ОК9. Теорія ймовірності і математична статистика	навчальна дисципліна	ПП_ТЙМ_ЕіП_2021-22.pdf	kcIuuelOaoB69fcVO/876bdYfor7fpp8hihONN+qmaQ=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК16. Організація зовнішньоекономічної діяльності	навчальна дисципліна	Орган_ЗЕД_ПТБ-укр.pdf	9AwwbiKLoH07Xv4AVH/DwvDg/ot1dcvjrYo6NE9X1E=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК7. Макроекономіка	навчальна дисципліна	РНП-макро-2021-ПТБ.pdf	DdXfgw0hAPzovc308KbQZ3VDcBp2ZfTp2jarFUAQvA=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК6. Мікроекономіка	навчальна дисципліна	РНП-мікро-2021-ПТБ.pdf	caDBiljv00a3oVr8Xb6reALglclTsZf8iImzE3IAZO=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК5. Українська мова та академічне письмо	навчальна дисципліна	Українська-мова-та-академічне-письмо.pdf	phB5eoc3/PpAoEXKzEBduwaJlcOroPqLMwxqd+CaotA=	Ноутбук, інтерактивна дошка, мультимедійний проектор та пристрої зв'язку (web-камера, система передачі даних, адаптер), фахова література.

ОК4. Громадянська освіта	навчальна дисципліна	ГО_2021_076.pdf	luGKRAuVZEuhMlt6dLallPxVLmUDQee12S5j2t3+F8g=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення
ОК3. Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	навчальна дисципліна	іноземна-мова.pdf	N8FZ+f/TxLh43yt8OZBacAbjgIounYCjsHDc5f6XGTQ=	Ноутбук, інтерактивна дошка, мультимедійний проектор та пристрої зв'язку (web-камера, система передачі даних, адаптер), фахова література.
ОК2. Основи наукових досліджень	навчальна дисципліна	ОНД-ПТБ.pdf	o/9xcxPpfDEwDefH2/9s4vm9qxWoEz3HJi1j0H2Dso=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення презентацій бакалаврів на семінарських заняттях. Посібники, книги, дисертації та автореферати – для швидкого посилання на джерела інформації
ОК1. Історично-філософські студії	навчальна дисципліна	ІФС_ПТБ_2101.pdf	KPsRSZDi3oSbAhTPoUPoJUo3Nkhes6n77PdsOmsxBsQ=	Проектор та екран для презентації лекційних матеріалів та обговорення

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ІД викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
183503	Білокопитов Василь Іванович	доцент, Основне місце роботи	Біолого-технологічний факультет	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 1991, спеціальність: англійська та німецька мови, Диплом кандидата наук ДК 009602, виданий 26.09.2012, Атестат доцента 12ДЦ 041688, виданий 26.02.2015	28	ОК3. Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	Наукові публікації: 1. Білокопитов В. І. Проект «Тенденції європейської вищої освіти» як джерело інформації та поширення практичного досвіду на європейському освітньому просторі. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології, 2017. № 5 (69). С. 3–13. http://repository.sspu.unyu.ua/handle/123456789/4960 2. Білокопитов В. І. Забезпечення якості вищої освіти у європейському просторі очима студентів. Актуальні питання гуманітарних наук міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» 2020. Вип.34, том 1. С. 209 – 214. http://www.aphn-journal.in.ua/archive/34_2020/part_1/35.pdf 3. Білокопитов В. І. Складові процесу забезпечення якості

вищої освіти на інституційному рівні. Матеріали науково-практичної конференції «Формування сучасних педагогічних технологій та освітніх систем» (6-7 грудня 2019 року) – Одеса – 2019. С. 8 – 10.
<http://www.rusnauka.com/pdf/236830.pdf>

4. Білокопитов В. І. Європейська асоціація вищих навчальних закладів: партнерство у галузі вищої освіти. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «25 років становлення Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ: славетна історія та горизонти майбутнього» (21-22 лютого 2020 року) – Суми – 2020. С. 265 – 267.
<http://repo.snau.edu.ua/handle/123456789/7708>

5. Білокопитов В.І. Студентська мобільність: актуальність та типи. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта - 2020: глобалізований простір інновацій освіти в умовах глобалізації» (28 травня 2020 р.) – Київ – 2020. С. 321-323.
http://comparlab.org.ua/?page_id=228

6. Білокопитов В. І. Якість вищої освіти як предмет наукового дослідження. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасних педагогічних та психологічних наук» (19-20 лютого 2021 року) – Одеса – 2021. С. 96 – 98.
http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/12618/1/Одесса_%20Льїна_Мухїна_Февраль_2021.pdf

Навчально-методичний посібник Білокопитов В. І. Навчально-методичний посібник «Amazing Language

							Facts» (для студентів 1-3 курсів всіх факультетів) / В. І. Білокопитов // протокол методичної комісії біолого-технологічного факультету № 3 від 22.10.2018 р.
185449	Ковальова Ольга Михайлівна	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	<p>Диплом спеціаліста, Сумській сільськогосподарській інститут, рік закінчення: 1995, спеціальність: 7.050202 Аграрний менеджмент, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2018, спеціальність: 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, Диплом кандидата наук ДК 018362, виданий 09.04.2003, Атестат доцента 02ДЦ 015364, виданий 19.10.2005</p>	24	ОК29. Економіка і організація інноваційної діяльності	<p>Наукові публікації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brychko A., Lukash S., Maslak N., Kovalova O. (2018). Bioeconomy as Innovative Component of the Environmental Management. Journal of Environmental Management and Tourism, (Volume IX, Spring), 1(25): 29-33. (University of Craiova, Romania.) (Scopus) URL: https://journals.aserspublishing.eu/jemt/article/view/2053 2. Коблянська І.І., Ковальова О.М. Планування інновацій з урахуванням екологічних аспектів: огляд сучасних програмних продуктів. Інфраструктура ринку, 2021. № 58. http://www.market-infr.od.ua/uk/58-2021 3. Ковальова О.М. Організаційно-економічні засади інноваційного розвитку кадрового потенціалу підприємств. Science and innovation: Collection of scientific articles. - Shioda GmbH, Steyr, Austria, 2019. 172 p. С.42-45 http://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/9473/1/Ковальова%20О.М.%20Організаційно-економічні%20засади.pdf 4. Ковальова О.М., Яценко О.М. Високоолеїновий соняшник як інноваційний напрям розвитку сільськогосподарського підприємства. Приазовський економічний вісник. 2018. Випуск 5(10). С.223-229. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2018/5_10_uk/40.pdf 5. Ковальова О.М. Інновації в управлінні персоналом, як складової продуктивних сил, на прикладі сільськогосподарських

підприємств Сумської області / О.М. Ковальова, Т.І. Пізняк, Т.В. Касьяненко / Детермінанти соціально-економічного розвитку підприємств: монографія. Вип. 4 / за наук. ред. Строченко Н.І., Пилипенка В.В, Ковальової О.М. – Суми, "Сумський національний аграрний університет", 2018. – 350 с. – С.228-253
URL:
http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/3388/1/3607_IR.pdf
6. Kovaljova O., T. Pizniak. Enterprise HR Management on innovative principles. ECONOMIC AND LAW PARADIGM OF MODERN SOCIETY. 2016. №2. С.57-62
URL:
<http://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/5165/1/Do%9F%Do%B8%Do%B7%Do%BD%D1%8F%Do%BA.PDF>

Методичні матеріали:
1. Ковальова О.М., Клочко Т.А., Забара А.М. Економіка і організація інноваційної діяльності: Конспект лекцій для студентів 4 курсу та 2 курсу скороченого терміну навчання ОС «Бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Суми, СНАУ, 2021. 109 с.
2. Економіка та організація інноваційної діяльності: методичні вказівки для проведення практичних занять та самостійної роботи для студентів 4 курсу денної та 5 курсу заочної форм навчання напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», спеціальності 051 «Економіка», освітнього ступеня – бакалавр. Суми, СНАУ, 2017. – 78 с.

Міжнародні стажування:

						<p>1. Training course «Economy and Business» in the Academy of Management and Administration in Opole (Poland). The content of the training was: «Economics and Business. The Best Management Practices for Implementation in Ukraine. Finance, Banking and Insurance». The total training period is three months: from 1st of March to 31st of May, 2020. Total – 180 hours.</p> <p>2. Стажування за програмою «Економіко-правова парадигма розвитку сучасного суспільства» (12-15 грудня 2016 р. м. Прешов (Словаччина) – м. Краків (Польща)), 110 год., Сертифікат № 9-12.16</p>	
185449	Ковальова Ольга Михайлівна	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	<p>Диплом спеціаліста, Сумській сільськогосподарській інститут, рік закінчення: 1995, спеціальність: 7.050202 Аграрний менеджмент, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2018, спеціальність: 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, Диплом кандидата наук ДК 018362, виданий 09.04.2003, Атестат доцента 02ДЦ 015364, виданий 19.10.2005</p>	24	ОК28. Оцінка потенціалу підприємства та обґрунтування господарських рішень з урахуванням ризиків	<p>Наукові публікації:</p> <p>1. Ковальова О., Ярова І., Мішеніна Г., Пізняк Т., Дутченко О. Еволюція удосконалення нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення. Agricultural and Resource Economics. 2021. Vol. 7. No. 1. Pp. 137– 163. https://doi.org/10.51599/are.2021.07.01.08. (Web of science)</p> <p>2. Ковальова О. М. Роль нормування праці в системі управління трудовим потенціалом. Економічний простір, 2020. №153, С.61-64. https://doi.org/10.32782/2224-6282/153-11</p> <p>3. Ковальова О.М., Скрипка Д.О. Сутність кадрового потенціалу та напрями підвищення ефективності його використання. Приазовський економічний вісник. 2018. Випуск 5(10). С.218-223. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2018/5_10_uk/39.pdf</p> <p>4. Kovaljova O., T. Pizniak. Enterprise HR Management on innovative principles. Economic and law paradigm of modern society (зарубіжний науковий журнал (ISSN: 2414-0414, місце реєстрації</p>

Словаччина) 2016.
№2. - С.57-62 URL:
<http://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/5165/1/%D0%9F%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D1%8F%D0%BA.PDF>
5. Lyshenko M.O.,
Makarenko N.O.,
Mushtai V. A.,
Makarova V. V.,
Kharchenko I.I.,
Kovalova O.M.
Formation of
Ecological-Economic
and Marketing Food
Potential of Ukraine as
a Component of
Sustainable
Development of
Regions. International
Journal of Ecological
Economics and
Statistics. Volume. 42,
Issue No. 1; Year 2021.
(Web of science) URL:
<http://www.ceser.in/ceserp/index.php/ijees/article/view/6675>

Методичні матеріали:
1. Ковальова О.М.
Потенціал і розвиток
підприємства:
Конспект лекцій для
студентів 4 курсу
денної та 5 курсу
заочної форм
навчання
спеціальностей 051
«Економіка», 076
«Підприємництво,
торгівля та біржова
діяльність» освітнього
ступеня – бакалавр.
Суми: СНАУ, 2019. 108
с.

2. Ковальова О.М.
Потенціал і розвиток
підприємства:
методичні вказівки
для проведення
практичних занять та
самостійної роботи
для студентів 4 курсу
денної та 5 курсу
заочної форм
навчання
спеціальностей 051
«Економіка», 076
«Підприємництво,
торгівля та біржова
діяльність» освітнього
ступеня – бакалавр.
Суми: СНАУ, 2019. 87
с.

Міжнародні
стажування:
1. Training course
«Economy and
Business» in the
Academy of
Management and
Administration in
Opole (Poland). The
content of the training
was: «Economics and
Business. The Best
Management Practices
for Implementation in

						<p>Ukraine. Finance, Banking and Insurance». The total training period is three months: from 1st of March to 31st of May, 2020. Total – 180 hours.</p> <p>Інше: 1. Строченко Н.І., Ковальова О.М., Пізняк Т.І., Забара А.М. Нормування праці в системі управління трудовим потенціалом, як засіб зміцнення конкурентоспроможності підприємства. Напрямки соціально-економічного розвитку аграрного сектору економіки в умовах глобалізації світових ринків. Звіт про науково-дослідну роботу (номер держ. реєстр. 0117U000912, 2017-2020рр.). Суми, 2020. С.144-164</p>	
10394	Агаджанова Світлана Володимирівна	доцент, завідувач кафедри, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	Диплом кандидата наук КН 009599, виданий 14.12.1995, Атестат доцента о2ДЦ 015361, виданий 19.10.2005	21	ОК18. Інформаційні фахові технології	<p>Наукові публікації:</p> <p>1.Information technologies in the educational process as the basis of modern distance learning / Agadzhanova, S., Viunenko, O., Tolbatov, A., Vyganaylo, S., Tolbatov, V., S., Tolbatov, S. / 2016 Modern Problems of Radio Engineering, Telecommunications and Computer Science, Proceedings of the 13th International Conference on TCSET 2016 – Lviv-Slavske, 2016. – P. 718–720. https://ieeexplore.ieee.org/document/7452198</p> <p>2.Using cloud technologies based on intelligent agent-managers to build personal academic environments in E-learning system / Agadzhanova, S., Tolbatov, A., Viunenko, O., Tolbatova, O. / 2017 2nd International Conference on Advanced Information and Communication Technologies, AICT 2017 – Proceedings – Lviv, 2017. – P. 92–96. https://ieeexplore.ieee.org/document/8020073</p> <p>3.Ahadzhanova Svitlana, VR in education: Ergonomic features and cybersickness. [Електронний ресурс] / Svitlana</p>

Ahadzhanova, Victoriya Logvinenko, Yana Dolgikh, Tetyana Kharchenko, Olena Hlazunova, Andrii Shabalin, Olha Pinchuk, Oleksandr Burov // Advances in Intelligent Systems and Computing. Springer Nature Switzerland AG 2020S. Nazir et al. (Eds.): AHFE 2020, AISC 1211, pp. 350–355, 2020. https://doi.org/10.1007/978-3-030-50896-8_50 https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-50896-8_50

4. Ahadzhanova Svitlana, Mental Rotation Ability and Preferences in Vocational Education. [Електронний ресурс] / Svitlana Ahadzhanova, Oleksandr Burov, Evgeniy Lavrov, Karen Ahadzhanov-Honsales, Olena Hlazunova, Oleksandr Viunenko // Advances in Intelligent Systems and Computing. Volume 1322. Springer Nature Switzerland AG 2021 D. Russo et al. (Eds.): IHSI 2021, AISC 1322, pp. 267–272, 2021. https://doi.org/10.1007/978-3-030-68017-6_40

5. S.V. Agadzhanova Using blockchain technology for E-learning / A.V. Tolbatov, S.V. Agadzhanova, O.B. Viunenko, V.A. Tolbatov // International scientific-technical magazine – Measuring and computing devices in technological processes. Hmelnytskyi. – 2018. – №1 – P.110-113. <http://journals.khnu.km.ua/index.php/MeasComp/article/download/879/1353>

6. Agadzhanova S.V. Prospects for the use of Blockchain technologies in higher educational staff / S.V. Agadzhanova, A.V. Tolbatov, O.B. Viunenko // Heutiges Ingenieurwesen und innovative Technologien, Issue №5. Part 1. October 2018, Sergeieva&Co Lußstr. 13- 76227 Karlsruhe. - P.84-88. [Електронний ресурс]: <https://www.modernte>

						chno.de/index.php/meait/article/view/meaito5-01-065 DOI: 10.30890/2567-5273.2018-05-01-065 Методичні матеріали: Агаджанова С.В. Задачі вдосконалення моніторингу сільськогосподарських земель / Агаджанова С.В., В'юненко О.Б., Виганяйло С.М., Толбатов А.В. Толбатов В.А., Агаджанов-Гонсалес К.Х. // Научное окружение современного человека: техника, информатика, архитектура, медицина, сельское хозяйство. Книга 2. Часть 1 : серия монографий / [авт.кол. : Линда С.Н., Львович И.Я., Преображенский А.П., Толбатов В.А., Толбатов А.В. и др.]. – Одесса: КУПРИЕНКО СВ, 2019 – 199 с. : ил., табл. – (Серия «Научное окружение современного человека» ; №2). – С. 177-183. http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8358	
185449	Ковальова Ольга Михайлівна	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	Диплом спеціаліста, Сумський сільськогосподарський інститут, рік закінчення: 1995, спеціальність: 7.050202 Аграрний менеджмент, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2018, спеціальність: 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, Диплом кандидата наук ДК 018362, виданий 09.04.2003, Аттестат доцента 02ДЦ 015364, виданий 19.10.2005	24	OK27. Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств (Топаз)	Наукові публікації: 1. Pizniak T., Kovalova O., Novikova O. Ecological Strategy of Development in Agricultural Enterprises of Ukraine. Journal of Environmental Management and Tourism. 2020. Vol 11 No 1. P.73-80. (Scopus) URL: https://journals.aserspublishing.eu/jemt/article/view/4582 2. Brychko A., Lukash S., Maslak N., Kovalova O. (2018). Bioeconomy as Innovative Component of the Environmental Management. Journal of Environmental Management and Tourism, (Volume IX, Spring), 1(25): 29-33. (University of Craiova, Romania.) (Scopus) https://journals.aserspublishing.eu/jemt/article/view/2053 3. Ковальова О.М., Ралкова К.С. Сучасний стан та проблеми галузі сільського господарства України. Інфраструктура ринку. 2021. Вип. 51. С.59-65. DOI:

<https://doi.org/10.32843/infrastuct51-9>
4. Ковальова О.М., Кравченко К.В., Пшикало В.С. Дилема ефективності вирощування олійних культур та збереження родючості в умовах становлення ринку землі Інфраструктура ринку. 2019. №36. С.152-157. URL : http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/36_2019_ukr/26.pdf
5. Ковальова О.М., Яценко О.М. Високоолеїновий соняшник як інноваційний напрям розвитку сільськогосподарського підприємства. Приазовський економічний вісник. 2018. Випуск 5(10). С.223-229. URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2018/5_10_uk/40.pdf

Методичні матеріали:
1. Ковальова О.М. Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств (ТОPAS): Конспект лекцій для студентів 4 курсу та 2 курсу скороченого терміну навчання ОС «Бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», Суми, СНАУ, 2021. 93 с.
2. Ковальова О.М. Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств (ТОPAS): Методичні вказівки для проведення практичних занять для студентів 4 курсу та 2 курсу скороченого терміну навчання ОС «Бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», Суми, СНАУ, 2021. 95 с.

Міжнародні стажування:
1. Training course «Economy and Business» in the Academy of Management and Administration in Opole (Poland). The content of the training was: «Economics and

Business. The Best Management Practices for Implementation in Ukraine. Finance, Banking and Insurance». The total training period is three months: from 1st of March to 31st of May, 2020. Total – 180 hours.

2. Участь у Міжнародному семінарі-тренінгу за участю представника Університету Прикладних наук Вайнштефан-Тріздорф «Інноваційні аспекти планування діяльності підприємства». Тривалість 40 годин (25-29 березня 2019 р.)

3. Підвищення кваліфікації (стажування) за участю в міжнародному проекті Erasmus+ «From Theoretical-Oriented to Practical education in Agrarian Studies» («Від теоретично орієнтованої до прикладної аграрної освіти»), номер проекту 585603-ERP-1-2017-1-DE-ERPКА2-SVHE-J між Університетом прикладних наук Вайнштефан-Тріздорф (Німеччина) та Сумським національним аграрним університетом, Німеччина, з 12.11.2017 року по 19.11.2017 року.

Інше:

1. Виконання договірної НДР та підготовка повного звіту «Про результати досліджень на тему «Оптимізація чисельності персоналу (операторів тваринницьких комплексів та механізованих ферм) та визначення нормативів часу їх роботи на МТФ ТОВ АФ «Северинівська», 2018.

Виконання договірної НДР та підготовка повного звіту «Про результати досліджень щодо оптимізації чисельності персоналу, організації і оплати праці персоналу на МТФ ТОВ «М'ясо-молочний

173830	Пізняк Тетяна Іванівна	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	Диплом спеціаліста, Сумський сільськогоспод арський інститут, рік закінчення: 1996, спеціальність: 7.050106 Облік і аудит, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2018, спеціальність: 181 Харчові технології, Диплом кандидата наук ДК 051114, виданий 28.04.2009, Атестат доцента 12ДЦ 025704, виданий 01.07.2011	17	ОК26. Проектний аналіз і бізнес- планування	<p>комплекс», 2018.</p> <p>Наукові публікації: 1. Pizniak T., Kovalova O., Novikova O. Ecological Strategy of Development in Agricultural Enterprises of Ukraine. Journal of Environmental Management and Tourism. 2020. Vol 11 No 1. P.73-80. https://journals.aserspublishing.eu/jemt/article/view/4582</p> <p>2. Пізняк Т.І., Ковальова О.М., Пономаренко Я.Ю. Методичні підходи щодо оцінки економічної ефективності підприємницької діяльності. Економіка. Фінанси. Право. 2020. №5. С.33-37. http://repo.snau.edu.ua/handle/123456789/7896?locale=en</p> <p>3. Пізняк Т.І., Хомяк Д.О. Роль і значення діагностики фінансового стану підприємства в сучасних умовах. Економіка. Фінанси. Право. 2020. №10/2. С.5-9. http://www.efp.in.ua/public_html/uploads/articles/files/38/498/3.pdf</p> <p>4. Пізняк Т. І., Неценко І. В. Оцінка ефективності використання оборотних активів як засіб підвищення конкурентоспроможності підприємства. Економіка. Фінанси. Право. 2019. №10. С. 28-31. http://efp.in.ua/uk/journal-article/333</p> <p>5. Пізняк Т.І., Влащенко Г.Г. Теоретичні аспекти обґрунтування напрямів розвитку господарської діяльності підприємств аграрного сектору в контексті впровадження інноваційних технологій. Економіка. Фінанси. Право. 2018. №11/3. С.17-21. http://repository.vsau.org/getfile.php/19665.pdf</p> <p>Методичні матеріали: Пізняк Т.І. Проектний аналіз. Конспект лекцій для студентів спеціальності 051 «Економіка», 076</p>
--------	------------------------------	---------------------------------------	---	--	----	--	---

						<p>«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання. Суми, СНАУ, 2019.</p> <p>Міжнародні стажування: 1. Науково-педагогічне стажування для викладачів до Вищої школи управління і адміністрації в Опольо (Польща) за тематикою курсів: «Менеджмент, фінанси та бізнес» в Академії управління та адміністрування м. Опольо (Польща) (з 1.03.2020 по 31.05.2020 року). Сертифікат про навчання №085.</p>	
173830	Пізняк Тетяна Іванівна	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	<p>Диплом спеціаліста, Сумський сільськогосподарський інститут, рік закінчення: 1996, спеціальність: 7.050106 Облік і аудит, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2018, спеціальність: 181 Харчові технології, Диплом кандидата наук ДК 051114, виданий 28.04.2009, Аттестат доцента 12/ДЦ 025704, виданий 01.07.2011</p>	17	ОК25. Ринкова стратегія біржової та підприємницької діяльності	<p>Наукові публікації: 1. Pizniak T., Kovalova O., Novikova O. Ecological Strategy of Development in Agricultural Enterprises of Ukraine. Journal of Environmental Management and Tourism. 2020. Vol 11 No 1. P.73-80. https://journals.aserspublishing.eu/jemt/article/view/4582 2. Пізняк Т.І., Ковальова О.М., Пономаренко Я.Ю. Методичні підходи щодо оцінки економічної ефективності підприємницької діяльності. Економіка. Фінанси. Право. 2020. №5. С.33-37. http://repo.snau.edu.ua/handle/123456789/7896?locale=en 3. Пізняк Т.І., Хомяк Д.О. Роль і значення діагностики фінансового стану підприємства в сучасних умовах. Економіка. Фінанси. Право. 2020. №10/2. С.5-9. http://www.efp.in.ua/public_html/uploads/articles/files/38/498/3.pdf 4. Пізняк Т. І., Неценко І. В. Оцінка ефективності використання оборотних активів як засіб підвищення конкурентоспроможності підприємства. Економіка. Фінанси. Право. 2019. №10. С. 28-31.</p>

						<p>http://efp.in.ua/uk/journal-article/333 5. Пізняк Т.І., Влащенко Г.Г. Теоретичні аспекти обґрунтування напрямів розвитку господарської діяльності підприємств аграрного сектору в контексті впровадження інноваційних технологій. Економіка. Фінанси. Право. 2018. №11/3. С.17-21. http://repository.vsau.org/getfile.php/19665.pdf</p> <p>Методичні матеріали: 1. Пізняк Т.І. Конспект лекцій з дисципліни «Стратегія підприємства» для студентів 4 курсу спеціальності 051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітнього ступеня «Бакалавр» усіх форм навчання. Суми, СНАУ, 2019 рік. 197 стор. 2. Пізняк Т.І Стратегія підприємства. Методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи для студентів 4 курсу спеціальності 051 "Економіка", 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітнього ступеня «Бакалавр» усіх форм навчання. Суми, СНАУ, 2019. 55 с.</p> <p>Міжнародні стажування: 1. Науково-педагогічне стажування для викладачів до Вищої школи управління і адміністрації в Ополью (Польща) за тематикою курсів: «Менеджмент, фінанси та бізнес» в Академії управління та адміністрування м. Опольє (Польща) (з 1.03.2020 по 31.05.2020 року). Сертифікат про навчання №085.</p>	
205194	Коблянська Інна Ігорівна	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	Диплом бакалавра, Сумський державний університет, рік закінчення: 2006,	8	ОК24. Інформаційне забезпечення економічних процесів підприємницької діяльності	Наукові публікації: 1. Koblianska I., Pasko O., Marenych T., Kotseruba N., Tkachenko V. What drives peasant household to

спеціальність:
0501
Економіка і
підприємництво,
Диплом
магістра,
Сумський
державний
університет,
рік закінчення:
2007,
спеціальність:
000010
Економіка
довкілля та
природних
ресурсів,
Диплом
кандидата наук
ДК 000395,
виданий
10.11.2011,
Атестат
доцента АД
000060,
виданий
28.02.2017

(Топаз)

commercialize? An investigation of the factors leading to commercialization of semi-subsistence farming in Ukraine. *Economics of Agriculture*. 2020. Vol. 67. Issue 4. 1169–1190. <https://doi.org/10.5937/ekoPolj2004169K>.

2. Коблянська І.І. Регулювання інноваційної діяльності: досвід Європейських країн. *Вісник Сумського національного університету. Серія Економіка і менеджмент*. 2018. № 8 (77). <http://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/6603/1/Коблянська%20І.І.%20Регулювання%20і%20інноваційної%20діяльності.pdf>

3. Koblanska I., Pasko O., Hordiyenko M., Yarova I. (2020) Are Peasant Households Feasible in Terms of Policy? The Debate on the Future of Semi-Subsistence Households in Ukraine, *Eastern European Countryside*, 26 (2020), 127-179 DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/EEC.2020.006> (Scopus та WoS)

4. Коблянська І. І., Лукаш С. М. Формалізація процесу планування заходів із виходу підприємства на міжнародні ринки агропродукції. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"*. - 2021. - №9. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-9-7516>

5. Коблянська І.І., Ковальова О.М. Планування інновацій з урахуванням екологічних аспектів: огляд сучасних програмних продуктів. *Інфраструктура ринку*, 2021. № 58. <http://www.market-infr.od.ua/uk/58-2021>

Методичні матеріали:
1. Організація збору даних для управління підприємством (ТОПАС): навчально-методичний комплекс для студентів 4 курсу денної форми навчання галузь знань 05 «Соціальні та

поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» та 07 «Управління та адміністрування» спеціальностей 073 «Менеджмент», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ОС «бакалавр». Суми, СНАУ, 2020.
(Протокол № 6 від 10 квітня 2020 р.)
2. Строченко Н.І., Коблянська І.І., Пилипенко Н.М.
Програма проходження виробничої практики та методичні вказівки щодо складання звіту для студентів 4 курсу денної форми навчання галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» та 07 «Управління та адміністрування» спеціальностей 073 «Менеджмент», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ОС «бакалавр». 2019. Суми, СНАУ, 97 с.
3. Електронний курс з дисципліни <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3821>

Міжнародні проекти / стажування:
1) Онлайн-курс «Прикладний економетричний аналіз для розв'язання проблем аграрної політики з мовою програмування R і Rstudio» (1-29 червня 2021 р., проєкт «Німецько-український агрополітичний діалог» (АПД) у співпраці з Лейбніц-Інститутом аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою (ІАМО, м. Галле, Німеччина)) <https://eim.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/2.pdf>
2) Стажування Erasmus+ Project TOPAS training session for lecturers/teachers on “FARM DATA COLLECTION, FARM DATA MANAGEMENT AND THE DEVELOPMENT OF A RELATED MASSIVE OPEN ONLINE COURSE (MOOC)”

						<p>(Association for Technology and Structures in Agriculture (KTBL), Darmstadt (Hessen) and Weihenstephan-Triesdorf University of Applied Sciences, Triesdorf (Bayern), Germany, 13-26 February 2019. https://eim.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/5.pdf</p> <p>Інше: Сільськогосподарський експерт-дорадник (Св. № 583 (0000055) від 2018 р.), у державному реєстрі № 365. https://data.gov.ua/dataset/692017e5-408f-4ff1-9de7-88d7a19b67eb</p>	
158392	Сухостваець Андрій Іванович	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	<p>Диплом молодшого спеціаліста, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2011, спеціальність: 060101 Правознавство, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2017, спеціальність: 8.03040101 правознавство, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2018, спеціальність: 201 Агрономія, Диплом кандидата наук ДК 024944, виданий 31.10.2014, Аттестат доцента 12/ДЦ 046904, виданий 25.02.2016</p>	21	ОК23. Підприємницьке право	<p>Наукові публікації: 1. Sukhostavets, Andrii & Pankevych, Vasyl & Bilous, Irina & Omelyanenko, Vitaliy & Nagorny, Yeugene (2019). The world market of intellectual property objects and interests of national security of countries. Journal of Security and Sustainability Issues. 9. 123-137. 10.9770/jssi.2019.9.1(10). https://cutt.ly/XEdrdLb 2. Irtyshcheva Inna, Sukhostavets Andrii, Falovych Volodymyr, Kovbasa Oleksandr, Liashok Oleksandr, Kolesnik Eleonora. Modelling the innovative competitiveness of an enterprise with a change in investment provision (Моделирование инновационной конкурентоспособности и предприятия при изменении инвестиционного предложения). Studies of applied economics. Vol 39, No 5 (202), Special issue innovation in the economy and society of the digital age. DOI: http://dx.doi.org/10.25115/eea.v39i5.5041 http://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea/article/view/5041 3. Сухостваець А.І. Пріоритетні напрямки розвитку кооперації як форми підприємництва в аграрній сфері.</p>

						<p>Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2019. № 3 (108). С.28-31. http://www.econom.sta.teandregions.zp.ua/journal/2019/3_2019/34.pdf</p> <p>4. Сухоставець А.І. Фінансово-кредитний механізм розвитку діяльності аграрних підприємств. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія "Економіка і менеджмент", 2020. Випуск 4. С.60-67. https://snaujournal.com.ua/index.php/journal/article/view/170</p> <p>5. Сухоставець А. І. Інституційні засади розвитку підприємництва в аграрній сфері. Вісник Сумського національного аграрного університету : науковий журнал. Сер. «Економіка і менеджмент». 2019. Вип. 2 (80). С. 39-44. http://repo.snau.edu.ua/handle/123456789/8625</p> <p>Інше: Відповідальний виконавець НДР «Соціально-економічний розвиток підприємництва в аграрній сфері» (121U111386, 2021-2023) - Консультант проекту IFC «Аграрні розписки в Україні» (2016-2019) - Консультант проекту USAID «Агросільрозвиток» (2019-2020) - Сільськогосподарський радник (з 2018) - Керівник проекту «Проведення опитувань учасників судових проваджень в судах Сумської області з використанням методології карток громадянського звітування» (2021)</p>	
134591	Новікова Ольга Сергіївна	старший викладач, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	Диплом бакалавра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2004, спеціальність: 0502 Менеджмент,	15	ОК22. Економіка торгівлі	Наукові публікації: 1. Новікова О. С. Ринки сільгосппродукції: стан та перспективи виробництва курячих яєць в Україні та світі. Modern Economics. 2021. №28. С.83 – 92, https://modecon.mnau.edu.ua/agricultural-

				<p>Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2004, спеціальність: 0502 Менеджмент організацій</p>		<p>product-markets-current-state/ 2. Li Xiaoran. O.S. Novikova Comparative advantage analysis of China's agricultural products export. International scientific journal "Internauka". Series: "Economic Sciences", 2020. №10. https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-10-6413 3. Zhang K., Novikova O.S. Analyses of the E-Commerce Development in the World and China. Modern Economics. 2020 #23, 155-160. DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V23(2020)-25 . 4. Новікова О.С. Регіональні аспекти конкуренції на ринку праці Сумської області. Інфраструктура ринку.-2019.- №31.- Режим доступу до ресурсу: http://market-infr.od.ua/journals/2019/31_2019_ukr/69.pdf 5. Новікова О.С. Дослідження конкурентоспроможності продукції і підприємства будівельної галузі. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством» : Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 20 квітня 2017 року). Частина 2. – Полтава : РВВ ПДАА, 2017. – с. 57-60. http://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/5057/1/Novikova%20OS.pdf Інше: «Predict Sales with CRM Data in Google Sheets» an online non-credit course authorized by Coursera Project Network and offered through Coursera, від 29 вересня 2021 https://coursera.org/share/2699478660eae9b26cecc717b4cd929c</p>	
141319	Ковбаса Олександр Миколайович	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	Диплом спеціаліста, Сумський сільськогосподарський	22	ОК21. Організація виробництва і підприємництва	<p>Наукові публікації: 1. Ковбаса О. М. Розвиток технології «бізнес-інкубації» як фактор підвищення</p>

інститут, рік закінчення: 1996, спеціальність: 7.050106 Облік і аудит, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2019, спеціальність: 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, Диплом кандидата наук ДК 059413, виданий 01.07.2010, Атестат доцента 12/ДЦ 032217, виданий 26.09.2012

стійкості малих агроформувань. Вісник Сумського національного аграрного університету: науковий журнал. Сер. "Економіка і менеджмент", 2017. Вип. 4 (71). С. 179-187. <http://repo.snau.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/5750>

2. Гужвенко С.М., Ковбаса О.М., Планування диверсифікації виробничої діяльності аграрного підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Вип. 16. <https://cutt.ly/hEdpmkR>

3. Derii V., Parkhomets M., Uniiat L., Kovbasa O., Hryzovska L., Karabanyk S. Modelling business processes based on logistics concepts and quality management system principles., International Journal of Management (IJM). Vol 11, Issue 7, July 2020 DOI: 10.34218/IJM.11.7.2020.017 <http://www.iaeme.com/IJM/issues.asp?JType=IJM&VType=11&IType=7>

4. Irtyshcheva Inna, Sukhostavets Andrii, Falovych Volodymyr, Kovbasa Oleksandr, Liashok Oleksandr, Kolesnik Eleonora. Modelling the innovative competitiveness of an enterprise with a change in investment provision (Моделирование инновационной конкурентоспособности предприятия при изменении инвестиционного предложения). Studies of applied economics. Vol 39, No 5 (202), Special issue innovation in the economy and society of the digital age. DOI: <http://dx.doi.org/10.25115/eea.v39i5.5041> <http://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea/article/view/5041>

5. Ковбаса О.М., Мартиненко К., Дрозденко С.В. Аспекти управління витратами в галузі рослинництва.

						<p>Інфраструктура ринку. 2019. №36. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/36_2019_ukr/27.pdf 6. Ковбаса О.М. Стратегія розвитку місцевого бізнесу та підприємництва. Міжнародна науково-практична конференція «Наукові погляди на вдосконалення економічної системи: напрями і пріоритети розвитку» (12 червня). Запоріжжя, 2021. С.53-56 http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/19766/1/zaporojie.pdf Інше: Керівник теми НДР 1. №5-5-1 від 05.05.2021 «Проект Стратегії сталого розвитку територіальної громади Великописарівської селищної до 2027 року». Відповідальний виконавець НДР 1. №1 від 01.04.2021р. «Проект Стратегії сталого розвитку територіальної громади Глухівської міської ради до 2027 року». 2. №11 від 20.04.2021р. «Проект Стратегії сталого розвитку територіальної громади Ямпільської селищної ради до 2027 року».</p>	
205014	Лищенко Маргарита Олександрівна	професор, завідувач кафедри, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	<p>Диплом спеціаліста, Українська академія банківської справи, рік закінчення: 2002, спеціальність: 050104 Фінанси, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2021, спеціальність: 075 Маркетинг, Диплом доктора наук ДД 007507, виданий 05.07.2018, Диплом</p>	17	ОК20. Аналіз господарської діяльності	<p>Наукові публікації: 1. Lyshenko M.A., Ustik T.V., Pisarenko V.V., Maslak N.G., & Koliadenko D.L. (2020). Economic and marketing aspects of the functioning of small enterprises. Financial and credit activity: problems of theory and practice, №2 (33) .С. 185-193. https://www.researchgate.net/publication/343959589_ECONOMIC_AND_MARKETING_ASPECTS_OF_THE_FUNCTIONING_OF_SMALL_ENTERPRISES 2. Лищенко М.О. Аналіз економічної ефективності каналів збуту продукції рослинництва у фермерському господарстві. Інфраструктура</p>

кандидата наук
ДК 052595,
виданий
27.05.2009,
Атестат
доцента 12ДЦ
023792,
виданий
09.11.2010,
Атестат
професора АП
001083,
виданий
20.06.2019

ринку. 2017. Випуск 5.
С. 102-107 .
http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/5_2017_ukr/22.pdf
3. Лищенко М.О.
Аналіз фінансової стійкості підприємства як елементу забезпечення фінансової стабільності роботи підприємства. Вісник Черкаського університету. Серія «Економічні науки». 2018. № 2. С. 49-57.
<https://econom-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/2680>
4. Лищенко М.О.
Маркетинговий аудит аналітичного інструментарію функціонування вітчизняних підприємств. Міжнародний електронний науково-практичний журнал «Way Science». Дніпро, 2018. №2 (2). С.35-53.
<http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2019/01/WayScience-Vipusk-zhurnalu---2.pdf>
5. Михайлова Л.І., Лищенко М.О., Устік Т.В. Механізми управління маркетингом та збутом продукції сільськогосподарських підприємств на ринку зерна. Економіка АПК. 2018. № 10. С. 40-49.
<http://eapk.org.ua/contents/2018/10/40>

Методичні матеріали:
1. Лищенко М.О.
Аналіз господарської діяльності. Методичні вказівки щодо виконання модульної курсової (контрольної) роботи для студентів 4 (2с.т.) курсу денної форми навчання 071 «Облік і оподаткування», 051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 075 «Маркетинг» , 073 «Менеджмент» окр. «бакалавр»/ . - Суми, 2018 рік. - 57 стор. (протокол № 2 від 01.11. 2018)
2. Лищенко М. О.
Аналіз господарської діяльності. Робочий

						<p>зошит для виконання практичних робіт для студентів 4 та 2 с.т. курсу денної форми навчання спеціальності 071 «Облік і оподаткування», 051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 075 «Маркетинг», 073 «Менеджмент» окр. «бакалавр»/ Суми, 2018 рік, 55 стор. (прот. № 6 від 23 травня 2018)</p> <p>З. Лищенко М.О., Жмайлова О.Г. Аналіз господарської діяльності. Навчальний посібник. Сумський національний аграрний університет. Суми: СНАУ, 2021. 231 с</p> <p>Міжнародні стажування: Міжнародне стажування : for excellent execution of training course «Marketing and Management» in the Academy of Management and Administration in Opole (Poland). 1st of December 2018 to 1st of March 2019. Total–150 hours (CERTIFICATE OF TRAINING № 036)</p>	
188147	Данько Юрій Іванович	професор, Сумісництво	Факультет економіки і менеджменту	<p>Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2004, спеціальність: 050206 Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, Диплом доктора наук ДД 006275, виданий 28.02.2017, Диплом кандидата наук ДК 066139, виданий 31.05.2011, Атестація доцента 12ДЦ 034445, виданий 01.03.2013, Атестація професора АП</p>	14	ОК2. Основи наукових досліджень	<p>Наукові публікації:</p> <p>1. Danko, Y.I., Medvid, V.Y., Koblianska, I.I., Kornietskyu, O.V., Reznik, N.P. Territorial government reform in Ukraine: Problem aspects of strategic management. International Journal of Scientific and Technology Research. №9(1),2020. p. 1376-1382. https://www.academia.edu/42060437/Territorial_Government_Reform_In_Ukraine_Problem_Aspects_Of_Strategic_Management</p> <p>2. Shevchenko Tetiana, Vavrek Roman, Danko Yuriy, Gubanova Olena, Chovancová Jana, Mykhailova Liubov. Clarifying a circularity phenomenon in a circular economy under the notion of potential. Problemy Ekorozwoju – Problems Of</p>

000636,
виданий
18.12.2018

Sustainable Development. 2020. 16(1), 79-89. <https://ekorozwoj.pollub.pl/index.php/number-1612021/clarifying-a-circularity-phenomenon-in-a-circular-economy-under-the-notion-of-potential/>

3. Danko, Y ; Marchenko, N; Orel, V; Antonova, L; Kosareva, I. Analytical evaluation of organic agricultural development in Ukraine. Scientific papers. Series Management and economic engineering in agriculture and rural development. 2018. Том: 18. Выпуск: 4. 79-85. https://www.academia.edu/42060423/ANALYTICAL_EVALUATION_OF_ORGANIC_AGRICULTURAL_DEVELOPMENT_IN_UKRAINE

4. Макаренко Н. О., Данько Ю. І. Теоретико-методологічний базис управління логістичною діяльністю підприємств. Вісник ХНАУ. Серія "Економічні науки" : зб. наук. пр., 2020. № 4, Т.1. С. 75 – 86. <http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/2878/1/8.pdf>

5. Данько Ю.І, Вовчок С.В. Методологічні засади оцінки ефективності управління конкурентним розвитком підприємств. Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія Економічні науки. 2020. № 6 (135). С. 96-109. https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/18309/1/V153_P096-109.pdf

Методичні матеріали:

1. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2020. 219 с. <https://www.yakaboo.ua/metodologija-ta-organizacija-naukovih->

							doslidzhen-ustrukturno-logichnih-shemah-i-tablicjah.html Міжнародні стажування: 1. Варшавський університет, Диплом №4208/V/2016 «Інноваційний університет та лідерство. Фаза II: забезпечення якості та інтернаціоналізація»; 5 травня 2016 року, 2. Китай. Хенаньський інститут науки і технологій з 22.10.2019 по 26.10.2019 року.
160242	Онопрієнко Ірина Миколаївна	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	Диплом спеціаліста, Сумський сільськогосподарський інститут, рік закінчення: 1994, спеціальність: 0706 економіка та управління в галузях АПК, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2020, спеціальність: 075 Маркетинг, Диплом кандидата наук ДК 025648, виданий 13.10.2004, Атестат доцента 02ДЦ 013521, виданий 19.10.2006	17	OK19. Статистика	Наукові публікації: 1. Onopriienko, V., Onopriienko I.. Food security – ways of internation of economic priorities and the ecological imperative. Proceedings of the International scientific conference «Society. Integration. Eeducation». 24-25 may 2019. Volume VI Rezeknes Academy of Tecnologies/ Rezekne. Latvia P.641-653. URL. https://Journas.rta.lv/index.php/SIE URL. http://journals.rta.lv/index.php/SIE/article/view/3724 (Web ofScience.) 2. Karbivska U.M., Butenko A.O., Masyk I.M., Dubovyk V.I., Kriuchko, L.V., Onopriienko I.M., Onopriienko V.P., Khomenko L.M. Influence of agrotechnical measures on the quality of feed of legume-grass mixtures. Ukrainian journal of Ecology. 2019.9(4). 547-551. URL. https://www.ujecology.com/articles/influence-of-agrotechnical-measures-on-the-quality-of-feed-of-legumegrass-mixtures.pdf 3. Kolisnyk O.M., Onopriienko V.P., Onopriienko I.V., Kandyba N.M., Khomenko L.M., Kyrychenko T.O., Tymchuk D.S. Study of correlarions beetwen yield inheritance and resistance of corn self – pollinating lines and hybrids to pathogens. Ukrainian journal of Ecology. 2020. 10(1).220-225. Doi.1015421.2020_35

						<p>URL. https://www.ujecology.com/abstract/study-of-correlations-between-yield-inheritance-and-resistance-of-corn-selfpollinating-lines-and-hybrids-to-pathogens-53108.html</p> <p>4. Онопрієнко І.М. Статистичний аспект демографічної ситуації в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Вип. №16. С.217-221. URL http://global-national.in.ua/issue-16-2017/24-vipusk-16-kviten-2017-r/2987-onoprienko-i-m-statistichnij-aspekt-demografichnoji-situatsiji-v-ukrajini</p> <p>5. Онопрієнко І.М. Формування регіонального ринку м'яса. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. №10. С.107-111. URL. http://global-national.in.ua/archive/10-2016/126.pdf</p> <p>Методичні матеріали:</p> <p>1. Онопрієнко І.М. Статистика. Методичні вказівки для виконання модульної контрольної роботи для студентів 2 курсу денної та 3 курсу заочної форми спеціальності: 071 «Облік і оподаткування», 051 «Економіка», 072 «Фінанси, банківська справа і страхування», 075 «Маркетинг», 073 «Менеджмент», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».- /Суми.- 33с. Протокол №1 від 29.08.2018.</p> <p>2. Онопрієнко І.М. «Статистика». Робочий зошит для студентів 2 курсу денної та заочної форми навчання спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 051 «Економіка» 072 «Фінанси, банківська справа і страхування», 075 Маркетинг, 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність / Суми, 2021 рік, 58 с. Протокол № 6 від 28.05.2021р.</p>	
204964	Могильна Людмила	доцент, Основне	Факультет економіки і	Диплом кандидата наук	16	ОК16. Організація	Наукові публікації: 1. Mikhailova Lyubov,

Миколаївна	місце роботи	менеджменту	ДК 065331, виданий 30.03.2011, Атестат доцента АД 005312, виданий 24.09.2020	зовнішньоекономічної діяльності	<p>Hrytsenko Viktoriia, Mikhaïlov Andrii, Lyshenko Margarita, Mohylna, Liudmyla (2020). Ecological - Economic Aspects of Supply Qualitative Honey of Ukraine to the Global Markets. International Journal of Ecological Economics and Statistics; Volume. 41, Issue No. 1; P. 99-108. URL: http://www.ceser.in/ceserp/index.php/ijeas/article/view/6425</p> <p>2. Mykhailov Andrii, Mykhailova Liubov, Kharchenko Tetyana, Mohylna Liudmyla, Shestakova Anna. (2021). Investment Instruments for Managing Innovative Transformations of the Agricultural Sector to Ensure Sustainable Development in the Context of Globalization. Estudios de Economía Aplicada. Vol. 39. No 7: Special Issue: Impact of Current Trends in Social Commerce, Economics, and Business Analytics. P. 1-14. URL: https://doi.org/10.25115/eea.v39i7-5068</p> <p>3. Могильна Л.М. Визначення проблемних питань щодо управління сільськогосподарським підприємством при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Інфраструктура ринку. 2020. № 40. С. 258-263. DOI: https://doi.org/10.32843/infrastructure40-46</p> <p>4. Могильна Л.М. Управління якістю продукції на молокопереробному підприємстві під час виходу на зовнішні ринки. Приазовський економічний вісник. 2020. № 1 (18). С. 109-113. DOI: https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-1-20.</p> <p>5. Могильна Л.М. Теоретичні аспекти менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 22. С. 460-463. URL: http://global-national.in.ua/archive/22-2018/90.pdf</p>
------------	--------------	-------------	--	---------------------------------	--

							<p>Методичні матеріали:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник./ Михайлова Л.І., Дашутіна Л.О., Могильна Л.М. та інш. За ред. д.е.н., проф. Л.І.Михайлової. - К.: «Центр учбової літератури», 2019. 252 с.
195483	Михайліченко Микола Анатолійович	доцент, Основне місце роботи	Юридичний факультет	<p>Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2006, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Історія, Диплом кандидата наук ДК 006115, виданий 17.05.2012, Аттестат доцента АД 006824, виданий 09.02.2021</p>	11	ОК4. Громадянська освіта	<p>Наукові публікації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Михайліченко М.А. Військові поховання в Україні: питання правового регулювання. Приватне та публічне право. 2021. №2. С. 61-65. http://www.pp-law.in.ua/archive/2_2021/13.pdf 2. Зігунов В.Ю., Михайліченко М.А., Калюжна С.В. «Єврейське питання» в політиці Західноукраїнської Народної Республіки. Порівняльно-аналітичне право. 2019. №6. С. 20-23. http://pp-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/PAP_6_2019.pdf 3. Михайліченко М.А., Зігунов В.Ю. Політика Української Держави Павла Скоропадського щодо єврейської національної меншини. Приватне та публічне право. 2019. №2. С.3-7. http://www.pp-law.in.ua/archive/2_2019/3.pdf 4. Михайліченко М.А., Зігунов В.Ю. Діяльність Директорії УНР щодо відновлення єврейської національно-персональної автономії. Приватне та публічне право. 2018. №4. С. 8-10. http://www.pp-law.in.ua/archive/4_2018/4.pdf 5. Михайліченко М.А. Законодавство України про державні нагороди і практика відзначення ними учасників АТО. Приватне та публічне право. 2017. №1. С. 79-81. http://pp-law.in.ua/archive/1_2017/18.pdf <p>Методичні матеріали:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гончаренко А.В., Кузьменко Н.М., Михайліченко М.А.,

						<p>Рожкова Л.І. Громадянська освіта. Частина І. Конспект лекцій для студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання усіх спеціальностей. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2020. 42 с.</p> <p>2. Гончаренко А.В., Кузьменко Н.М., Михайліченко М.А., Рожкова Л.І. Громадянська освіта. Частина І. Навчально-методичний посібник для семінарських занять студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання всіх спеціальностей. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2021. 27 с.</p> <p>3. Гончаренко А.В., Кузьменко Н.М., Михайліченко М.А., Рожкова Л.І. Громадська освіта. Частина І. Навчально-методичний посібник для організації самостійної роботи студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання усіх спеціальностей. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2021. 46 с.</p>	
152877	Шестакова Світлана Олександрівна	доцент, завідувач кафедри, Основне місце роботи	Юридичний факультет	<p>Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2017, спеціальність: 8.03040101 правознавство, Диплом кандидата наук ДК 015388, виданий 03.07.2002, Аттестат доцента 02ДЦ 012321, виданий 20.04.2006</p>	19	<p>ОК5. Українська мова та академічне письмо</p>	<p>Наукові публікації:</p> <p>1. Шестакова С.О. Європеїзми як одна зі складових терміносистеми ринкової економіки. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. 2019. № 1. Т.30. URL: http://www.philol.vernadskyyjournals.in.ua/journals/2019/1_2019/part_1/10.pdf</p> <p>2. Шестакова С.О. Запозичення як результат міжмовних контактів. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: філологія. Вип.37. Т.1. Одеса, 2018. С. 87-92. URL:http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v37/part_1/25.pdf</p> <p>3. Шестакова С.О.</p>

						<p>Особливості номінації учасників віртуальної комунікації (на матеріалі віконімів). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. Вип.43. Одеса, 2019. С.121-125. URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v43/part_1/31.pdf</p> <p>4. Шестакова С.О. Антонімія в економічній термінології // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки», 2017. - № 1 (13) – С.251-256. URL: https://phil.duan.edu.ua/images/PDF/2017/1/38.pdf</p> <p>5. ONISHCHUK, I., IKONNIKOVA, M., ANTONENKO, T., KHARCHENKO, I., SHESTAKOVA, S., KUZMENKO, N., MAKSYMCHUK, B. (2020). Characteristics of Foreign Language Education in Foreign Countries and Ways of Applying Foreign Experience in Pedagogical Universities of Ukraine. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala, 12(3), 44-65. URL: https://lumenpublishing.com/journals/index.php/rrem/article/view/259</p> <p>Методичні матеріали: Шестакова С.О. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчально-методичний посібник для студентів 1-2 курсів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання. Суми, 2020. Шестакова С.О. Публічне мовлення та основи академічного письма: конспект лекцій Суми, 2019.</p>	
206385	Пилипенко Надія Миколаївна	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	Диплом спеціаліста, Сумський сільськогосподарський інститут, рік закінчення: 1994, спеціальність: 0608	25	ОК6. Мікроекономіка	Наукові публікації: 1. Pilipenko N.M., Pilipenko V.V., Medved V.Yu. Efficiency of the use of innovative technologies of training in studying economic theory. Professional competency of modern specialist: means of

<p>Бухгалтерський облік, контроль та аналіз господарської діяльності, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2018, спеціальність: 181 Харчові технології, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2020, спеціальність: 076</p>	<p>Підприємство, торгівля та біржова діяльність, Диплом магістра, Комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, рік закінчення: 2021, спеціальність: 053</p>	<p>Психологія, Диплом кандидата наук ДК 003321, виданий 12.05.1999, Аттестат доцента ДЦ 006308, виданий 23.12.2002</p>	<p>formation, development and improvement: monograph. ISBN 978-83-950153-6-6 Warsaw: BMT Eridia Sp.z o.o., 2018, 424 p. P. 191-203 https://cutt.ly/pEEaAsL</p> <p>2. Pylypenko, Nadiia M.; Pylypenko, Viacheslav V.; Kuchkova, Kristina O.. Competitive Advantages of Agricultural Enterprises from the Perspective of the Analysis of the Competition's Conditions. Journal of Advanced Research in Law and Economics, [S.l.], v. 9, n. 8, p. 2774-2789, dec. 2019. ISSN 2068-696X. Available at: . DOI: https://doi.org/10.14505/jarle.v9.8(38).27. (Scopus)</p> <p>3. Пилипенко Н. М., Кожемякіна Д. М. Прогнозування стійкості конкурентної позиції аграрного сектору регіону. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2021. №3. doi: https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-3-7014</p> <p>4. Пилипенко Н. М., Пилипенко В. В. Розвиток критичного мислення студентів під час вивчення мікро- та макроекономіки. Причорноморські економічні студії. 2021. Вип. 66. С.17-22 http://bses.in.ua/journals/2021/66_2021/5.pdf</p> <p>5. Пилипенко Н.М., Пилипенко В.В. Використання навчальних ігор, як інтерактивних методів навчання при викладанні економічних дисциплін. Сучасні тенденції організаційно-методологічного забезпечення підготовки фахівців: проблеми та шляхи їх вирішення в умовах глобалізації та євроекономічної інтеграції: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної інтернет - конференції з проблем вищої освіти і науки (18</p>
---	--	--	--

						<p>листопада 2019 р.) Харків, ХНАДУ, 2019. С. 287-290. URL: http://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=1058</p> <p>Навчальний посібник: 1. Пилипенко В.В., Пилипенко Н.М. Мікроекономіка. Навчальний посібник. Суми: 2020. 391с. ISBN 978-617-593-061-8</p> <p>Стажування: НУ «Львівська політехніка», навчально-наукова лабораторія інноваційних педагогічних технологій, «Професійний розвиток викладача закладу вищої освіти», (26.11.2018- 26.12.2018) Краківський економічний університет, Polish- Ukrainian Project on Pedagogical Training. Польща (04.02-22.02 2019); Саксонський центр викладання та навчання вищої освіти за підтримки МЗС Німеччини (10.10 – 17.12 2019) «Посилення викладання та навчання як стратегічна мета розвитку вищої освіти»; West Finland College, Фінляндія “Організація навчального процесу в закладах освіти Фінляндії» (02.02 – 10.02 2020).</p>	
195483	Михайліченко Микола Анатолійович	доцент, Основне місце роботи	Юридичний факультет	<p>Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2006, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Історія, Диплом кандидата наук ДК 006115, виданий 17.05.2012, Атестат доцента АД 006824, виданий 09.02.2021</p>	11	ОКі. Історично- філософські студії	<p>Наукові публікації: 1. Degtyarev Sergey I., Mikhaylichenko Mikola A., Polyakova Lyubov G., Gut Jasmin. Components of the Intra-Noble Status (Analysis of the «Eight- Class» Nobility of the Kharkiv Governorship of 1786–1799). Bylye Gody. 2019. Vol. 54. Is. 4: P. 1514-1523 http://oaji.net/articles/ 2020/7- 1582650644.pdf 2. Degtyarev Sergey I., Mikhaylichenko Mikola A., Polyakova Lyubov G.. The Features of the Acquisition of the Nobility by the Sloboda Ukrainian Cossack Foreman at the late of the XVIII century. Bylye Gody. 2020. Vol. 58. Is. 4. P. 2365-2376</p>

http://ejournal52.com/journals_n/1606821119.pdf

3. Кудінов Д. В., Михайліченко М. А. Український старшина Микола Георгійович Кобеляцький: начерк біографії. Наукові записки. Серія: Історичні науки. 2019. Вип. 25. С. 45-58. https://www.cuspu.edu.ua/images/history/download/zbirnik/NZ_iss_ue_25.pdf

4. Михайліченко М.А., Зігунов В.Ю. Політика Української Держави Павла Скоропадського щодо єврейської національної меншини. Приватне та публічне право. 2019. №2. С.3-7. http://www.pp-law.in.ua/archive/2_2019/3.pdf

5. Михайліченко М.А. До питання про складники внутрішньостанового статусу російського дворянина (на прикладі «восьмикласного» дворянства Харківського намісництва). Приватне та публічне право. 2018. №2. http://pp-law.in.ua/archive/2_2018/4.pdf

Методичні матеріали:

1. Гончаренко А.В., Кузьменко Н.М., Михайліченко М.А., Рожкова Л.І. Історично-філософські студії. Частина І. Конспект лекцій для студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання усіх спеціальностей Суми: Сумський національний аграрний університет, 2020. 40 с.

2. Гончаренко А.В., Кузьменко Н.М., Михайліченко М.А., Рожкова Л.І. Історично – філософські студії. Частина І: Навчально-методичний посібник для семінарських занять студентів 1-го курсу денної та заочної форм навчання усіх спеціальностей / Суми: Сумський національний аграрний університет, 2020. 38 с.

3. Гончаренко А.В.,

							Кузьменко Н.М., Михайліченко М.А., Рожкова Л.І. Історично-філософські студії. Частина І. Навчально-методичний посібник для організації самостійної роботи студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання усіх спеціальностей. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2020. 133 с.
27868	Розуменко Анатолій Михайлович	доцент, завідувач кафедри, Основне місце роботи	Інженерно-технологічний факультет	Диплом кандидата наук КН 007320, виданий 28.02.1995, Аттестат доцента ДЦ 006309, виданий 23.12.2002	32	ОК8. Вища математика	Наукові публікації: 1. Yurchenko A. O., Udovychenko O. M., Rozumenko A. M., Chkana Y. O., Ostroha M. M. Regional Computer Graphics Competition as a Tool of Influence on the Profession Choice: Experience of Sumy Region of Ukraine. 42nd International Convention on Computers in Education (MIPRO), (May 20–24, 2019), Opatija, Croatia. – 2019. – P. 909–914. SCOPUS https://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/7773/1/67_ce_5497.pdf 2. Rudenko Y., Rozumenko A., Kryvosheya T., Karpenko O., Semenikhina O. Online Training during the COVID-19 Pandemic: Analysis of Opinions of 678 Practicing Teachers in Ukraine. 44nd International Convention on Computers in Education (MIPRO) (September 27 – October 1, 2021), Opatija, Croatia, 2021, pp. 678-682. 3. Розуменко А.О., Розуменко А.М. Фахове спрямування математичних дисциплін при підготовці майбутніх учителів математики. Фізико-математична освіта. 2020. Випуск 2(24), С. 134-141. https://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/journals/2020-v2-24/2020_2-24-Rozumenko_FMO.pdf 4. Розуменко А.О., Розуменко А.М. Моніторинг знань як інструмент забезпечення якісної математичної

						<p>підготовки студентів. Фізико-математична освіта. 2021. Випуск 3(29). С. 105-111. https://doi.org/10.31110/2413-1571-2021-029-3-016</p> <p>5. Друшляк М. Г., Юрченко А. О., Розуменко А. М., Розуменко А. О., Семеніхіна О. В. Ефективні форми навчання для підвищення кваліфікації вчителів. Ефективні форми підвищення кваліфікації вчителів у галузі комп'ютерної анімації. Відкрите освітнє електронне середовище сучасного університету. 2021. № 10 (1). С. 77–88. http://repo.snau.edu.ua/handle/123456789/8815</p> <p>Методичні матеріали: 1. Розуменко А.М. Навчально - методичний комплекс «Вища математика» для студентів 1-го курсу ОС «Бакалавр» економічних спеціальностей 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 281 Публічне управління та адміністрування https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=683</p>	
27868	Розуменко Анатолій Михайлович	доцент, завідувач кафедри, Основне місце роботи	Інженерно- технологічний факультет	Диплом кандидата наук КН 007320, виданий 28.02.1995, Атестат доцента ДЦ 006309, виданий 23.12.2002	32	ОК9. Теорія ймовірності і математична статистика	<p>Наукові публікації: 4. Yurchenko A. O., Udovychenko O. M., Rozumenko A. M., Chkana Y. O., Ostroha M. M. Regional Computer Graphics Competition as a Tool of Influence on the Profession Choice: Experience of Sumy Region of Ukraine. 42nd International Convention on Computers in Education (MIPRO), (May 20–24, 2019), Opatija, Croatia. – 2019. – P. 909–914. SCOPUS https://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/7773/1/67_ce_5497.pdf</p> <p>5. Rudenko Y., Rozumenko A., Kryvosheya T.,</p>

Karpenko O.,
Semenikhina O. Online
Training during the
COVID-19 Pandemic:
Analysis of Opinions of
678 Practicing Teachers
in Ukraine. 44nd
International
Convention on
Computers in
Education (MIPRO)
(September 27 –
October 1, 2021),
Opatija, Croatia, 2021,
pp. 678-682.

6. Розуменко А.О.,
Розуменко А.М.
Фахове спрямування
математичних
дисциплін при
підготовці майбутніх
учителів математики.
Фізико-математична
освіта. 2020. Випуск
2(24), С. 134-141.
[https://fmo-
journal.fizmatsspu.sum
y.ua/journals/2020-v2-
24/2020_2-24-
Rozumenko_FMO.pdf](https://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/journals/2020-v2-24/2020_2-24-Rozumenko_FMO.pdf)

4. Розуменко А.О.,
Розуменко А.М.
Моніторинг знань як
інструмент
забезпечення якісної
математичної
підготовки студентів.
Фізико-математична
освіта. 2021. Випуск
3(29). С. 105-111.
[https://doi.org/10.3111
0/2413-1571-2021-029-
3-016](https://doi.org/10.31110/2413-1571-2021-029-3-016)

6. Друшляк М. Г.,
Юрченко А. О.,
Розуменко А. М.,
Розуменко А. О.,
Семеніхіна О. В.
Ефективні форми
навчання для
підвищення
кваліфікації вчителів.
Ефективні форми
підвищення
кваліфікації вчителів
у галузі комп'ютерної
анімації. Відкрите
освітнє електронне
середовище сучасного
університету. 2021. №
10 (1). С. 77–88.
[http://repo.snau.edu.u
a/handle/123456789/8
815](http://repo.snau.edu.ua/handle/123456789/8815)

Методичні матеріали:
1. Розуменко А.М.
Навчально -
методичний комплекс
«Теорія ймовірностей
і математична
статистика» для
студентів 1-го курсу
ОС «Бакалавр»
економічних
спеціальностей 051
Економіка, 071 Облік і
оподаткування, 072
Фінанси, банківська
справа та страхування,
073 Менеджмент, 075

						Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 281 Публічне управління та адміністрування https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=245	
206385	Пилипенко Надія Миколаївна	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	Диплом спеціаліста, Сумський сільськогоспод арський інститут, рік закінчення: 1994, спеціальність: 0608 Бухгалтерський облік, контроль та аналіз господарської діяльності, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2018, спеціальність: 181 Харчові технології, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2020, спеціальність: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Диплом магістра, Комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломно ї педагогічної освіти, рік закінчення: 2021, спеціальність: 053 Психологія, Диплом кандидата наук ДК 003321, виданий 12.05.1999, Атестат доцента ДЦ 006308, виданий 23.12.2002	25	ОК7. Макроекономі ка	Наукові публікації: 1. Пилипенко Н. М., Приходько А. Г. Мікроекономічний аналіз попиту на будівельні товари торгівельного підприємства на регіональному ринку // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2021. - №10. https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-10-7622 2. Пилипенко В. В., Пилипенко Н. М., Беляєва В. В. Соціально-економічна політика в контексті технологічних процесів Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2019. №6. URL: https://doi.org/10.25313/2520-2294-2019-6-5074 3. Пилипенко Н. М., Пилипенко В. В. Розвиток критичного мислення студентів під час вивчення мікро- та макроекономіки. Причорноморські економічні студії. 2021. Вип. 66. С.17-22 http://bses.in.ua/journals/2021/66_2021/5.pdf 4. Пилипенко Н. М., Пилипенко В. В. Напрями застосування принципів поведінкової економіки при проведенні бюджетно- податкової політики в Україні. Економіка та держава. 2021. № 8. С. 105–110. URL: http://www.economy.in.ua/?op=1&z=5001&i=16 5. Павленко Н. В., Виганяйло С. М., Пилипенко Н. М. Детінізація економіки України як чинник економічного зростання. Економіка та держава. 2021. №7. С.21-28. DOI: 10.32702/2306- 6806.2021.7.21

						<p>Стажування: НУ «Львівська політехніка», навчально-наукова лабораторія інноваційних педагогічних технологій, «Професійний розвиток викладача закладу вищої освіти», (26.11.2018-26.12.2018) Краківський економічний університет, Polish-Ukrainian Project on Pedagogical Training. Польща (04.02-22.02 2019); Саксонський центр викладання та навчання вищої освіти за підтримки МЗС Німеччини (10.10 – 17.12 2019) «Посилення викладання та навчання як стратегічна мета розвитку вищої освіти»; West Finland College, Фінляндія “Організація навчального процесу в закладах освіти Фінляндії» (02.02 – 10.02 2020).</p>
378345	Шендрик Сергій Олексійович	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	Диплом доктора філософії ДР 001141, виданий 04.03.2021	3	<p>ОК11. Інформатика та комп'ютерна техніка</p> <p>Наукові публікації: 1. Fedosova I., Levytska T., Shendryk V., Vereskun M., Shendryk S. Using a Chaos Generator to Achieve Cryptographic Strength Parameters Close to Absolutely Stable Ciphers. New Technologies, Development and Application III, 2020. Springer, Cham, pp 454-461. (Scopus) https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-46817-0_52 2. Tymchuk S., Shendryk S., Shendryk V., Panov A., Kazlauskaitė A., Levytska T. Decision-making Model at the Management of Hybrid Power Grid. Information and Software Technologies, 2020, Springer International Publishing AG, pp , 15-17 october 2020, Pages 60-71. (Scopus) https://www.springerprofessional.de/en/decision-making-model-at-the-management-of-hybrid-power-grid/18459620 3. Tymchuk S.,</p>

						<p>Shendryk S., Shendryk V., Abramenko I., Kazlauskaitė A. (2020) The Methodology of Obtaining Power Consumption Fuzzy Predictive Model for Enterprises. In: Ivanov V., Trojanowska J., Pavlenko I., Zajac J., Peraković D. (eds) Advances in Design, Simulation and Manufacturing III. DSMIE 2020. Lecture Notes in Mechanical Engineering. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-50794-7_21 https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-50794-7_21</p> <p>4. Boiko O., Shendryk V., Shendryk S., Boiko A. (2020) MES/ERP Integration Aspects of the Manufacturing Automation. In: Tonkonogyi V. et al. (eds) Advanced Manufacturing Processes. InterPartner 2019. Lecture Notes in Mechanical Engineering. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-40724-7_2 https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-40724-7_2</p> <p>5. Tymchuk S., Miroshnyk O., Shendryk S., Shendryk V. (2018) Integral Fuzzy Power Quality Assessment for Decision Support System at Management of Power Network with Distributed Generation. In: Damaševičius R., Vasiljevičienė G. (eds) Information and Software Technologies. ICIST 2018. Communications in Computer and Information Science, vol 920. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-99972-2_7 https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-99972-2_7</p>
142452	Оничко Віктор Іванович	доцент, завідувач кафедри, Основне місце роботи	Факультет агротехнологій та природокористування	Диплом спеціаліста, Сумський філіал Харківського сільськогосподарського інституту, рік закінчення: 1992, спеціальність: 1502	19	<p>ОК12. Системи інноваційних технологій в сільськогосподарському виробництві (Топаз)</p> <p>Наукові публікації: 1. Zubko V., Khvorost T., Zamora O., Onychko V. (2020) Methods of maintaining soil depth evenness during disk tillage. Scientia agriculturae bohemica. 51 (1), pp. 22-30. doi.org/10.2478/sab-2020-0004. 2. Litvinov D., Litvinova</p>

агрономія,
Диплом
кандидата наук
ДК 010268,
виданий
11.04.2001,
Атестат
доцента 12/Ц
023884,
виданий
09.11.2010,
Атестат
старшого
наукового
співробітника
(старшого
дослідника) АС
007802,
виданий
26.01.2011

O., Borys N., Butenko A., Masyk I., Onychko V., Khomenko L., Terokhina N., Kharchenko S. (2020) The typicality of hydrothermal conditions of the forest steppe and their influence on the productivity of crops. Environmental Research. 76 (3), pp. 84-95. doi.org/10.5755/j01.ere m.76.3.25365.
3. Karbivska U., Kurgak M., Gamayunova V., Butenko A., Malynka L., Kovalenko I., Onychko V., Masyk I., Chyrva A., Zakharchenko E., Tkachenko O., Pshychenko O. (2020) Productivity and quality of diverseripe cereal grass fodder depending on the methods of soil cultivation. Acta Agrobotanica. 73 (3). Art. 7334, pp. 1-11. doi.org/10.5586/aa.7334.
4. Tanchyk S., Litvinov D., Butenko A., Litvinova O., Pavlov O., Babenko A., Shpyrka N., Onychko V., Masyk I., Onychko T. (2021). Fixed nitrogen in agriculture and its role in agrocenoses. Agronomy Research. 19(2), pp.601–611. doi.org/10.15159/ar.21.086.
5. Litvinov D. V., Butenko A. O., Onychko V. I., Onychko T. O., Malynka L. V., Masyk I. M., Bondarieva L. M., Ihnatieva O. L. (2019) Parameters of biological circulation of phytomass and nutritional elements in crop rotations. Ukrainian Journal of Ecology. 9(3), pp. 92-98. <https://www.ujecology.com/abstract/parameters-of-biological-circulation-of-phytomass-and-nutritional-elements-in-crop-rotations-44438.html>.

Методичні матеріали:
1. Оничко В. І.
Інноваційні технології
сільськогосподарськог
о виробництва : Курс
лекцій для студентів
спеціальностей 051
Економіка, 076
Підприємництво,
торгівля та біржова
діяльність, денної
форми навчання,

						<p>освітнього ступеню "Бакалавр". Суми, 2021. 228 с.</p> <p>2. Оничко В. І. Інноваційні технології сільськогосподарського виробництва : методичні вказівки до виконання практичних занять. Суми : Сумський НАУ, 2020. 48 с.</p> <p>3. Оничко В. І. Інноваційні технології сільськогосподарського виробництва : методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи. Суми : Сумський НАУ, 2021. 116 с.</p> <p>Міжнародні стажування:</p> <p>1. Проект FAO (ООН), EBRD, CEI модульної програми для керівників, агрономів та інженерів господарств «Успішний зерновий агробізнес на невеликій площі», 2014-2016 рр.</p> <p>2. Проект HALF «Розвиток сталого сільського господарства в Україні» реалізується за підтримки Швейцарського бюро співробітництва в Україні та компанії Nestle у співпраці з Бернським університетом прикладних наук, 2020-2022.</p>
16461	Терещенко Світлана Іванівна	доцент, завідувач кафедри, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	<p>Диплом спеціаліста, Сумський філіал Харківського сільськогосподарського інституту ім. В.В.Докучаєва, рік закінчення: 1993, спеціальність: 06.08 бухгалтерський облік, контроль та аналіз господарської діяльності, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2018, спеціальність: 101 Екологія, Диплом магістра, Сумський</p>	25	<p>OK13. Економіка і фінанси підприємств</p> <p>Наукові публікації:</p> <p>1. Kadebska Eleonora, Kharchenko Hanna, Kharchenko Volodymyr, Tereshchenko Svitlana, Doroshenko Hanna. An Analysis of Modelling of the Consumption of Organic Products and Strategic for Increasing Its Production in Ukraine. International Journal of Advanced Science and Technology. 2020, Vol. 29, No 8s, Special Issue. http://sersc.org/journals/index.php/IJAST/article/view/10496</p> <p>2. Терещенко С.І., Нагорна П.О. Аналіз обсягів та структури товарообороту в товарному портфелі підприємства. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2020. №5 (116) с.78-83. http://www.econom.sta</p>

національний аграрний університет, рік закінчення: 2019, спеціальність: 192 Будівництво та цивільна інженерія, Диплом доктора наук ДД 005830, виданий 29.09.2016, Диплом кандидата наук ДК 001096, виданий 25.06.1998, Аттестат доцента 02ДЦ 001490, виданий 28.04.2004

teandregions.zp.ua/journal/2020/5_2020/16.pdf
3. Терещенко С.І., Касяненко В. Розвиток соціального підприємництва та створення робочих місць як інструмент державної соціальної політики. Modern engineering and innovative technologies. Issue № 13. Part 4. 2020. S. 85 – 91. URL : <https://www.moderntechno.de/index.php/meit13-04/meit13-04>
4. Tereshchenko S.I. Modeling of the process of resource risk minimization with consideration of transport expenditures in the field of foreign economic activity Collective monograph "Management of the 21st century: globalization challenges ". Nemoros s.r.o. Prague, 2019, с.39 – 46. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/8662/1/monog2019summercompressed-1-198%20%281%29.pdf>
5. Markina Iryna, Tereshenko Svitlana, Heyenko Mykhaylo, Kuksa Ihor, Shulzhenko Irina. Development of the export/import activities of the construction industry of Ukraine. International journal of supply chain management. International Journal of Supply Chain Management, Vol. 8, No. 1, February 2019 <http://ojs.excelingtech.co.uk/index.php/IJSCM/article/view/2550>
Scopus
Методичні матеріали:
1. Терещенко С.І. Економіка підприємства. Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи студентами спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ОС «Бакалавр» для денної та заочної форми навчання. Суми. Сумський національний аграрний університет, 2020.- 60с.
2. Терещенко С.І. Економіка підприємства. Методичні вказівки

						щодо проведення практичних занять студентами спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ОС «Бакалавр» для денної та заочної форми навчання. Суми. Сумський національний аграрний університет, 2020.- 33с.	
195381	Харченко Тетяна Миколаївна	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2007, спеціальність: 050206 Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2020, спеціальність: 053 Психологія, Диплом кандидата наук ДК 020572, виданий 03.04.2014, Аттестат доцента АД 004347, виданий 26.02.2020	9	ОК14. Менеджмент	Наукові публікації: 1.Суска А.А., Харченко Т.М. Удосконалення системи управління ризиками на підприємстві. Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. Серія „Економічні науки”. 2019. № 2. С. 254-263. http://visen.knau.kharkov.ua/20192_27.html 2.Харченко Т.М. Удосконалення стратегії сталого розвитку в системі стратегічного менеджменту підприємства. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія “Економіка і Менеджмент”. 2019. Вип. 2 (80). С. 65-70. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Vsna_ekon_2019_2_13 3.Харченко Т.М., Загорулько В. О. Управління конкурентоспроможністю підприємства ТОВ агрофірми “Хвиля”. Інфраструктура ринку. Одеса, 2019. Вип. 35. С. 295-301. http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/35_2019_ukr/49.pdf 4. Харченко Т.М., Шестакова А.В. Роль ризик-менеджменту на підприємствах за сучасних умов господарювання. Український журнал прикладної економіки. Тернопіль, 2019. Том 4. № 1. С. 135–142. http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/ujae_2019_r01_a16 .

						<p>pdf</p> <p>5. Kharchenko Tetyana, Mao Rong, Li Fulian Improving Of Risk Management At The Enterprises. ІНТЕРНАУКА. Серія: Економічні науки. Київ, 2021. № 6(50)/1. С. 9-14. https://www.inter-nauka.com/en/issues/economic2021/6/</p> <p>Методичні матеріали:</p> <p>1. Харченко Т.М. Робочий зошит для практичних занять з навчальної дисципліни «Менеджмент» для студентів економічних спеціальностей, денної та заочної форми навчання. Суми: СНАУ, 2018. 45 с.</p> <p>2. Харченко Т.М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Менеджмент» для студентів економічних спеціальностей, денної та заочної форми навчання. Суми: СНАУ, 2017. 85 с.</p> <p>3. Харченко Т.М. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Менеджмент» для студентів економічних спеціальностей, денної та заочної форми навчання. Суми: СНАУ, 2017. 35 с.</p> <p>Інше:</p> <p>1. Підвищення кваліфікації «Task & Time management: втілення класичних методик у web-додатках» СумДУ, Свідоцтво.СІП № 05408289/1148-20, Суми, 2020.</p> <p>2. Семінар-тренінг “Відповідальне партнерство. Бізнес та освіта у контексті сталого розвитку”. Сертифікат №041019/82. м. Київ, 2019 р.</p>	
195271	Башлай Сергій Вікторович	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	Диплом спеціаліста, Сумський державний аграрний університет, рік закінчення: 1998, спеціальність:	17	ОК15. Біржова діяльність і маркетинг	Наукові публікації: 1. Bashlai Serhii, Plastun Alex. Volatility explosions and price predictions: case of oil market. Journal of Governance and Regulation. Volume 6, Issue 2, 2017, P. 33-44.

050201
Аграрний
менеджмент,
Диплом
магістра,
Державний
вищий
навчальний
заклад
"Українська
академія
банківської
справи
Національного
банку
України", рік
закінчення:
2009,
спеціальність:
050206
Менеджмент
зовнішньоекон
омічної
діяльності,
Диплом
кандидата наук
ДК 021378,
виданий
10.12.2003,
Атестат
доцента 12/ДЦ
016617,
виданий
19.04.2007

DOI:
https://doi.org/10.22495/jgr_v6_i2_p5
2. Momentum and contrarian effects in the Ukrainian stock market: case of daily overreactions / A. Plastun, N. Strochenko, O. Zhmaylova, L. Sliusareva, S. Bashlay. Investment Management and Financial Innovations. 2020. Vol. 17(1). P. 24-34. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.17\(1\).2020.03](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.17(1).2020.03)
3. Sustainable Development Goals in agriculture and responsible investment: A comparative study of the Czech Republic and Ukraine / Alex Plastun, Inna Makarenko, Tetiana Grabovska, Ricardo Situmeang, Serhii Bashlai. Problems and Perspectives in Management. 2021. Vol. 19(2). P. 65-76. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.19\(2\).2021.06](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.19(2).2021.06)
4. An impact of the crisis on the stock market efficiency / Dmytro Kovalenko, Oleksandr Yatsenko, Anatolii Postol, Iryna Turchak, Oksana Kotyrla, Serhii Bashlai. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 2021. Vol. 11. Issue 2, special issue XXII. P. 161-166. URL: <http://www.magnanimitas.cz/11-02-xxii> –WoS.

Методичні матеріали:
5. Біржова діяльність : навчально-методичний посібник / уклад.: С. В. Башлай, О. М. Ковбаса. Суми : СНАУ, 2021. 144 с.
Навчання, підвищення кваліфікації:
6. Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів, Сертифікат від 11.08.2021 р.

Міжнародні стажування:
1. Lublin, Republic of Poland «The cloud storage service for the online studying on the example of the Zoom» (10-17.08.2020), Certificate ES № 0490/2020.
2. University of Finance, Business and

						Entrepreneurship, Sofia, Bulgaria «Modern teaching methods and innovative technologies in higher education : European experience and global trend» (15.08 – 30.09.2021), Certificate BG/VUZF/895-2021.	
160827	В`юненко Олександр Борисович	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	Диплом кандидата наук КН 005438, виданий 20.05.1994, Атестат доцента ДЦАЕ 001465, виданий 22.04.1999	28	OK10. Математичне програмування	Наукові публікації: 1. Agadzhanova, S., Tolbatov, A., Viunenko, O., Tolbatova, O. Using cloud technologies based on intelligent agent-managers to build personal academic environments in E-learning system. 2nd International Conference on Advanced Information and Communication Technologies, AICT 2017 – Proceedings – Lviv, 2017. P. 92–96. DOI: 10.1109/AIACT.2017.8020073, https://ieeexplore.ieee.org/document/8020073 2. Boginska L.O., Tolbatov A.V., Viunenko O.B., Tolbatov S.V., Tolbatov V.A., Butenko A.O., Davydenko G.A., Kriuchko L.V. Organizational and technical aspects of introduction of innovations of organic agriculture and rational land use of the agrarian enterprises. Ukrainian Journal of Ecology, 2019, 9(2), p. 110-118 https://www.ujecology.com/articles/organizational-and-technical-aspects-of-introduction-of-innovations-of-organic-agriculture-and-rational-land-use-of-the-.pdf 3. Karbivska U.M., Kurgak V.G., Kaminskyi V.F., Butenko A.O., Davydenko G.A., Viunenko O.B., Vyhaniailo S.M., Khomenko S.V. Economic and Energy Efficiency of Forming and Using Legume-Cereal Grass Stands Depending on Fertilizers. Ukrainian Journal of Ecology, 2020, 10(2), 284-288, doi: 10.15421/2020_98, https://www.ujecology.com/articles/economic-and-energy-efficiency-of-forming-and-using-legumecereal-grass-stands-depending-on-

						<p>fertilizers.pdf</p> <p>4. Пасько Н.Б., Толбатов А.В., В'юненко О.Б. та ін. Автоматизація розрахунків балансу гумусу та поживних речовин в ґрунті. Міжнародний науково-технічний журнал "ВОТТП", 2017. №4. С. 109–118. https://journals.khnu.km.ua/index.php/MeasComp/article/view/899</p> <p>5. Толбатов А.В., В'юненко О.Б., Толбатова О.О., Шеховцова І.А., Толбатов В.А. Теоретичні основи розробки економіко-математичної моделі аналізу бізнес-процесів на промислових підприємствах. Міжнародний науково-технічний журнал "ВОТТП", 2017. №4. С. 67–73. https://journals.khnu.km.ua/index.php/MeasComp/article/download/893/1367</p>	
202635	Довжик Олена Олександрівна	доцент, Основне місце роботи	Факультет економіки і менеджменту	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний аграрний університет, рік закінчення: 2000, спеціальність: 050106 Облік і аудит, Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2019, спеціальність: 141</p> <p>Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, Диплом кандидата наук ДК 065343, виданий 31.05.2011, Аттестат доцента 12/ДЦ 034024, виданий 25.01.2013</p>	21	ОК17. Бухгалтерський облік і оподаткування	<p>Наукові публікації:</p> <p>1. Довжик О.О. Особливості формування системи управлінського обліку на малих підприємствах в Україні. Економіка та суспільство. 2021. № 25. URL:https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/288</p> <p>2. Harkusha Serhii, Dovzhyk Olena. Some aspects of formation of the management accounting in small business. <i>Středoevropský věstník pro vědu a výzkum.</i> 1(67). 2021.P. 3-10. http://czvestnic.info/pdf/286430.pdf</p> <p>3. Довжик О.О., Гапонюк А.І. Особливості обліку основних засобів в сучасних умовах господарювання. Інфраструктура ринку. 2018. Вип. 25. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/25_2018_ukr/133.pdf</p> <p>4. Довжик О.О., Дермельова Є.Ю. Особливості проведення аудиту товарів. Інфраструктура ринку. –2018. №24.</p>

						<p>URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/24_2018_ukr/71.pdf 5. Гаркуша С.А., Довжик О.О. Особливості визначення власного капіталу з метою його обліку Оралдың ғылым жаршысы (Уральский научный вестник, Казахстан). 2019. № 1(172). С. 21-29. http://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/7057/1/ДовжикГаркуша_статья.pdf</p> <p>Методичні матеріали: 1. Довжик О.О. «Бухгалтерський облік (теорія). Методичні рекомендації щодо проведення практичних занять для студентів 2 курсу спеціальностей 051 Економіка, 075 Маркетинг, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 071 Облік і оподаткування». Суми, 2020 рік, 41 стор.</p>
--	--	--	--	--	--	--

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
ПРН22. Вибудувати оптимальні рішення, щодо фінансово-технологічної диверсифікації аграрного виробництва на основі інноваційного розвитку.	☐	ОК32. Фахове стажування	Міждисциплінарне практично-орієнтоване навчання.	Захист звіту з проходження фахового стажування.
		ОК27. Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств (Топаз)	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення.	Виконання індивідуальних завдань, тестування, виконання розрахункових завдань.
		ОК12. Системи інноваційних технологій в сільськогосподарському виробництві (Топаз)	Лекція, практичне заняття, дискусія, дослідження, рольова гра, кейс-метод.	Виконання розрахункових завдань, тестування, виконання індивідуальних завдань.
ПРН21. Вміти моделювати ефективність технологічних	☐	ОК32. Фахове стажування	Міждисциплінарне практично-орієнтоване навчання.	Захист звіту з проходження фахового стажування.

<i>процесів в аграрному підприємстві через оптимізацію системи матеріально-технічного забезпечення і моніторинг товарних ринків.</i>		ОК31. Виробнича практика	Міждисциплінарне практично-орієнтоване навчання.	Захист звіту з проходження виробничої практики.
		ОК27. Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств (Топаз)	Лекція, практичне заняття з використанням програми МАХ, дискусія, пояснення.	Виконання індивідуальних завдань, тестування, виконання розрахункових завдань.
<i>ПРН20. Демонструвати вміння бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.</i>	☒	ОК26. Проектний аналіз і бізнес-планування	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати.	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування.
		ОК25. Ринкова стратегія біржової та підприємницької діяльності	Лекція, практичне заняття, дебати.	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування .
<i>ПРН12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.</i>	☒	ОК29. Економіка і організація інноваційної діяльності	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення, кейс-метод.	Тестування, підготовка есе виконання розрахункових завдань, виконання індивідуальних завдань.
		ОК28. Оцінка потенціалу підприємства та обґрунтування господарських рішень з урахуванням ризиків	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення, кейс-метод.	Тестування, підготовка есе виконання розрахункових завдань, виконання індивідуальних завдань.
		ОК27. Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств (Топаз)	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення.	Виконання індивідуальних завдань, тестування, виконання розрахункових завдань.
		ОК24. Інформаційне забезпечення економічних процесів підприємницької діяльності (Топаз)	Лекція, практичне заняття, дискусія, дослідження, рольова гра, кейс-метод,	Виконання розрахункових завдань, тестування, виконання індивідуальних завдань.
		ОК20. Аналіз господарської діяльності	Інтерактивні лекції, лекції дискусії, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), кейс-метод , мозковий штурм.	Тестування, написання та захист розрахунково-аналітичної контрольної роботи.
		ОК18. Інформаційні фахові технології	Лекція, практичне заняття, дискусія.	Тестування, виконання розрахункових завдань, виконання індивідуальних завдань.
<i>ПРН 19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.</i>	☒	ОК16. Організація зовнішньоекономічної діяльності	Проблемна лекція, тематична дискусія, «круглий стіл», «мозгова атака» .	Виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань, тестування.
<i>ПРН 18. Знати основи обліку та</i>	☒	ОК17. Бухгалтерський облік і оподаткування	Лекція, дискусія, практичне заняття.	Тестування, виконання індивідуальних завдань.

<i>оподаткування в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</i>				
<i>ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних, біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів</i>	☒	ОК25. Ринкова стратегія біржової та підприємницької діяльності	Лекція, практичне заняття, дебати.	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування.
		ОК21. Організація виробництва і підприємництва	Лекція, практичне заняття, дискусія.	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування.
<i>ПРН16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.</i>	☒	ОК23. Підприємницьке право	Лекція, практичне заняття, дискусія.	Тестування, підготовка есе виконання індивідуальних завдань.
		ОК15. Біржова діяльність і маркетинг	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати, дискусія.	Вирішення ситуаційних завдань, виконання розрахункових завдань, тестування.
<i>ПРН15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів</i>	☒	ОК27. Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств (Топаз)	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення.	Виконання індивідуальних завдань, тестування, виконання розрахункових завдань.
		ОК22. Економіка торгівлі	Лекція, практичне заняття, дискусія, кейс-метод.	Тестування, виконання розрахункових завдань.
		ОК15. Біржова діяльність і маркетинг	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати, дискусія.	Вирішення ситуаційних завдань, виконання розрахункових завдань, тестування.
<i>ПРН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</i>	☒	ОК24. Інформаційне забезпечення економічних процесів підприємницької діяльності (Топаз)	Лекція, практичне заняття, дискусія, дослідження, рольова гра, кейс-метод	Виконання розрахункових завдань, тестування, виконання індивідуальних завдань.
		ОК27. Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств (Топаз)	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення.	Виконання індивідуальних завдань, тестування, виконання розрахункових завдань
		ОК31. Виробнича практика	Міждисциплінарне практично-орієнтоване навчання.	Захист звіту з проходження виробничої практики
		ОК29. Економіка і організація інноваційної діяльності	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення, кейс-метод.	Тестування, підготовка есе виконання розрахункових завдань, виконання індивідуальних завдань.
<i>ПРН13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</i>	☒	ОК15. Біржова діяльність і маркетинг	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати, дискусія.	Вирішення ситуаційних завдань, виконання розрахункових завдань, тестування.
		ОК14. Менеджмент	Проблемна лекція, «круглий стіл», «мозгова атака», аналіз конкретних ситуацій, рішення ситуативних задач, дискусія, візуалізована лекція, сценарний аналіз, ділова гра, «мозгова атака».	Виконання розрахункових завдань, тестування, виконання індивідуальних завдань.

		ОК6. Мікроекономіка	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати.	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування.
<i>ПРН23. Використовувати ІТ-технології при визначенні стратегії розвитку підприємницьких структур в агропромисловому секторі.</i>	☐	ОК24. Інформаційне забезпечення економічних процесів підприємницької діяльності (Топаз)	Лекція, практичне заняття, дискусія, дослідження, рольова гра, кейс-метод.	Виконання розрахункових завдань, тестування, виконання індивідуальних завдань.
		ОК18. Інформаційні фахові технології	Лекція, практичне заняття, дискусія.	Тестування, виконання розрахункових завдань, виконання індивідуальних завдань.
		ОК27. Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств (Топаз)	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення.	Виконання індивідуальних завдань, тестування, виконання розрахункових завдань
		ОК32. Фахове стажування	Міждисциплінарне практично-орієнтоване навчання.	Захист звіту з проходження фахового стажування.
<i>ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, т оргівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.</i>	☒	ОК23. Підприємницьке право	Лекція, практичне заняття, дискусія.	Тестування, підготовка есе виконання індивідуальних завдань.
		ОК31. Виробнича практика	Міждисциплінарне практично-орієнтоване навчання.	Захист звіту з проходження виробничої практики.
		ОК28. Оцінка потенціалу підприємства та обґрунтування господарських рішень з урахуванням ризиків	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення, кейс-метод.	Тестування, підготовка есе виконання розрахункових завдань, виконання індивідуальних завдань.
		ОК26. Проектний аналіз і бізнес-планування	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати.	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування
		ОК21. Організація виробництва і підприємництва	Лекція, практичне заняття, дискусія.	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування.
		ОК16. Організація зовнішньоекономічної діяльності	Проблемна лекція, тематична дискусія, «круглий стіл», «мозгова атака» .	Виконання індивідуальних розрахунково-аналітичних завдань, тестування.
		ОК13. Економіка і фінанси підприємств	Лекція, практичне заняття, дискусія.	Виконання індивідуальних завдань, тестування.
		ОК6. Мікроекономіка	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати.	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування.
		ОК32. Фахове стажування	Міждисциплінарне практично-орієнтоване навчання.	Захист звіту з проходження фахового стажування.
<i>ПРН6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягти професійних цілей.</i>	☒	ОК26. Проектний аналіз і бізнес-планування	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати.	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування.
		ОК14. Менеджмент	Проблемна лекція, «круглий стіл», «мозгова атака», аналіз конкретних ситуацій, рішення ситуативних задач, дискусія, візуалізована лекція, сценарний аналіз, ділова гра, «мозгова атака».	Виконання розрахункових завдань, тестування, виконання індивідуальних завдань.
		ОК4. Громадянська освіта	Лекції, дискусія, практичні заняття, вікторина.	Тестування .
<i>ПРН9. Знати</i>	☒	ОК1. Історично-	Лекція, дискусія, диспут,	Підготовка есе, тести

вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.		філософські студії	вікторина, брейн-ринг.	множинного вибору, підготовка презентацій.
		ОК30. Навчальна практика	Міждисциплінарне практично-орієнтоване навчання.	Захист звіту з проходження навчальної практики.
		ОК23. Підприємницьке право	Лекція, практичне заняття, дискусія	Тестування, підготовка есе виконання індивідуальних завдань.
		ОК4. Громадянська освіта	Лекції, дискусія, практичні заняття, вікторина.	Тестування .
ПРН2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.	☒	ОК32. Фахове стажування	Міждисциплінарне практично-орієнтоване навчання.	Захист звіту з проходження фахового стажування.
		ОК31. Виробнича практика	Міждисциплінарне практично-орієнтоване навчання.	Захист звіту з проходження виробничої практики.
		ОК28. Оцінка потенціалу підприємства та обґрунтування господарських рішень з урахуванням ризиків	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення, кейс-метод.	Тестування, підготовка есе виконання розрахункових завдань, виконання індивідуальних завдань.
		ОК27. Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств (Топаз)	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення.	Виконання індивідуальних завдань, тестування, виконання розрахункових завдань.
		ОК24. Інформаційне забезпечення економічних процесів підприємницької діяльності (Топаз)	Лекція, практичне заняття, дискусія, дослідження, рольова гра, кейс-метод.	Виконання розрахункових завдань, тестування, виконання індивідуальних завдань.
		ОК21. Організація виробництва і підприємництва	Лекція, практичне заняття, дискусія	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування.
		ОК22. Економіка торгівлі	Лекція, практичне заняття, дискусія, кейс-метод.	Тестування, виконання розрахункових завдань.
		ОК20. Аналіз господарської діяльності	Інтерактивні лекції, дискусії, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), кейс-метод, мозковий штурм.	Тестування, написання та захист розрахунково-аналітичної контрольної роботи.
ПРН 3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.	☒	ОК3. Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	Дискусія, «мозковий штурм», рольові ігри, робота в парах, групова робота,	Тестування, письмовий текст.
		ОК5. Українська мова та академічне письмо	Візуалізовані лекційні та практичні заняття, робота в групах, імітаційна гра, навчальна дискусія, практичні завдання.	Вітальна промова, само презентація тестування, виконання індивідуальних завдань.
		ОК30. Навчальна практика	Міждисциплінарне практично-орієнтоване навчання .	Захист звіту з проходження навчальної практики.
ПРН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.	☒	ОК11. Інформатика та комп'ютерна техніка	Лекція, практичне заняття, дискусія.	Тестування, виконання розрахункових завдань, виконання індивідуальних завдань.
		ОК27. Виробнича економіка сільськогосподарських підприємств (Топаз)	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення.	Виконання індивідуальних завдань, тестування, виконання розрахункових завдань.
		ОК18. Інформаційні фахові технології	Лекція, практичне заняття, дискусія.	Тестування, виконання розрахункових завдань, виконання індивідуальних завдань.

		ОК10. Математичне програмування	Лекція, практичне заняття, дискусія.	Тестування виконання розрахункових завдань, виконання індивідуальних завдань.
<i>ПРН1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.</i>	☒	ОК25. Ринкова стратегія біржової та підприємницької діяльності	Лекція, практичне заняття, дебати.	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування .
		ОК21. Організація виробництва і підприємництва	Лекція, практичне заняття, дискусія.	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування.
		ОК20. Аналіз господарської діяльності	Інтерактивні лекції, лекції дискусії, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), кейс-метод , мозковий штурм.	Тестування, написання та захист розрахунково-аналітичної контрольної роботи.
		ОК13. Економіка і фінанси підприємств	Лекція, практичне заняття, дискусія.	Виконання індивідуальних завдань, тестування.
		ОК9. Теорія ймовірності і математична статистика	Лекція, розв'язання вправ та задач в аудиторії, колективно, самостійне розв'язання задач.	Виконання індивідуальних завдань.
		ОК8. Вища математика	Лекція, розв'язання вправ та задач в аудиторії колективно, самостійне розв'язання задач.	Виконання індивідуальних завдань.
		ОК7. Макроекономіка	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати, кейс-метод.	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування
		ОК6. Мікроекономіка	Лекція, практичне заняття, дискусія, дебати.	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування.
		ОК2. Основи наукових досліджень	Лекція, навчальна дискусія, практичне заняття, метод тьюторського навчання	Виконання ситуаційних завдань, виконання індивідуальних завдань
		ОК1. Історично-філософські студії	Лекція, дискусія, практичне заняття, диспут, історична вікторина, брейн-ринг.	Підготовка есе, тести множинного вибору, підготовка презентацій.
<i>ПРН7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.</i>	☒	ОК28. Оцінка потенціалу підприємства та обґрунтування господарських рішень з урахуванням ризиків	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення, кейс-метод.	Тестування, підготовка есе виконання розрахункових завдань, виконання індивідуальних завдань.
		ОК21. Організація виробництва і підприємництва	Лекція, практичне заняття, дискусія.	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування.
		ОК14. Менеджмент	Проблемна лекція, «круглий стіл», «мозгова атака», аналіз конкретних ситуацій, рішення ситуативних задач, дискусія, візуалізована лекція, сценарний аналіз, ділова гра, «мозгова атака».	Виконання розрахункових завдань, тестування, виконання індивідуальних завдань.
<i>ПРН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення</i>	☒	ОК32. Фахове стажування	Міждисциплінарне практично-орієнтоване навчання.	Захист звіту з проходження фахового стажування.
		ОК28. Оцінка потенціалу підприємства та обґрунтування господарських рішень з урахуванням ризиків	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення, кейс-метод.	Тестування, підготовка есе виконання розрахункових завдань, виконання індивідуальних завдань.

безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.		ОК12. Системи інноваційних технологій в сільськогосподарському виробництві (Топаз)	Лекція, практичне заняття, дискусія, дослідження, рольова гра, кейс-метод,	Виконання розрахункових завдань, тестування, виконання індивідуальних завдань.
ПРН5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.	☒	ОК32. Фахове стажування	Міждисциплінарне практично-орієнтоване навчання.	Захист звіту з проходження фахового стажування.
		ОК24. Інформаційне забезпечення економічних процесів підприємницької діяльності (Топаз)	Лекція, практичне заняття, дискусія, дослідження, рольова гра, кейс-метод.	Виконання розрахункових завдань, тестування, виконання індивідуальних завдань.
		ОК20. Аналіз господарської діяльності	Інтерактивні лекції, лекції дискусії, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), кейс-метод, мозковий штурм.	Тестування, написання та захист розрахунково-аналітичної контрольної роботи.
		ОК19. Статистика	Лекції, лекції дискусії, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), кейс-метод, мозковий штурм.	Виконання індивідуальних завдань, тестування, виконання розрахункових завдань .
		ОК2. Основи наукових досліджень	Лекція, навчальна дискусія, практичне заняття, метод тьюторського навчання.	Виконання ситуаційних завдань, виконання індивідуальних завдань.
ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально-відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.	☒	ОК21. Організація виробництва і підприємництва	Лекція, практичне заняття, дискусія.	Підготовка есе, виконання індивідуальних завдань, тестування.
		ОК4. Громадянська освіта	Лекції, дискусія, практичні заняття, вікторина.	Тестування.
		ОК2. Основи наукових досліджень	Лекція, навчальна дискусія, практичне заняття, метод тьюторського навчання	Виконання ситуаційних завдань, виконання індивідуальних завдань.
		ОК1. Історично-філософські студії	Лекція, дискусія, диспут, вікторина, брейн-ринг.	Підготовка есе, тести множинного вибору, підготовка презентацій.